

Zorgplan

2009/2010

Samenwerkingsverband Zuidoost

September 2009

Inhoudsopgave	blz.
1. Inleiding.....	3
2. De missie en visie van Samenwerkingsverband Zuidoost	7
3. Terugblik Zorgplan Zuidoost 2008/2009	9
3.1 Minimumstandaard.....	9
3.2 Zorgontwikkelingsbudgetten	9
3.3 Implementatie Zorgbreedteoverleg (ZBO)	10
3.4 Adviesloket Zuidoost.....	11
3.5 VI(A) Amsterdam.....	12
3.6 Projecten duurzame ontwikkeling Zuidoost	12
3.7 School maatschappelijk werk (SMW)	12
3.8 Steunpunt Passend Onderwijs.....	13
3.9 Ontwikkelingen in Cobra-verband.....	14
3.10 Jeugdgezondheidszorg op school	14
4. Zorgplan Zuidoost - Een continuüm van zorg op schoolniveau	15
4.1 Professionele Leergemeenschap (PLG) Intern Begeleiders	15
4.2 Minimumstandaard.....	17
4.3 Implementatie en doorontwikkeling zorgbreedteoverleg (ZBO).....	18
5. Een continuüm van zorg samenwerkingsverband Zuidoost.....	20
5.1 Adviesloket Zuidoost.....	20
5.2 School maatschappelijk werk.....	22
5.3 Steunfunctie Passend Onderwijs Zuidoost	23
6. Financiële paragraaf Zorgplan Zuidoost 2009/2010.....	25
6.1 Begroting in één oogopslag	26

Bijlage 1. Zorgontwikkelingsbudget op niveau schoolbesturen

Bijlage 2. Algemeen, stedelijk deel – Zorgplan 2009/2010

1. Inleiding

Het kabinet verwacht van scholen dat zij in de nabije toekomst onderwijs kunnen bieden dat passend is voor alle kinderen. Schoolbesturen en scholen werken daartoe al geruime tijd samen in samenwerkingsverbanden primair onderwijs, zo ook in Samenwerkingsverband Zuidoost. Passend onderwijs betekent niet dat alle kinderen op de reguliere basisschool onderwijs krijgen. Een groot deel van de kinderen met speciale onderwijsbehoeften, kan met goede ondersteuning in de reguliere basisschool onderwijs volgen, maar andere kinderen kunnen beter onderwijs volgen in een meer gespecialiseerde school. Om dat goed voor elkaar te krijgen is samenwerking met scholen voor speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs van groot belang. Passend onderwijs betekent dat schoolbesturen de verantwoordelijkheid krijgen om voor alle kinderen kwalitatief goed onderwijs te organiseren. Kwalitatief goed onderwijs betekent dat onderwijs nauw aansluit op de onderwijsbehoeften van leerlingen. Daarnaast wordt het van groot belang geacht dat kinderen zo thuisnabij mogelijk onderwijs kunnen volgen dat goed bij ze past, zodat ze zoveel mogelijk in de buurt waar ze wonen en leven naar school kunnen gaan.

Binnen Amsterdam Zuidoost –dat gekenmerkt wordt door een grote diversiteit aan culturele achtergronden– is het kunnen bieden van passend onderwijs een uitdaging en een opgave, waarvoor scholen en schoolbesturen zich gesteld zien. Zorgen uiten zich met name ten aanzien van de behaalde resultaten van leerlingen en de kwaliteit van het onderwijs in relatie tot ontwikkelings- en toekomstperspectieven van leerlingen.

Om die reden hebben bestuurders van scholen voor primair onderwijs en van het stadsdeel in Amsterdam Zuidoost uitgesproken hun krachten te willen bundelen om kansen van kinderen in Zuidoost te verbeteren. De ambitie richt zich daarbij op het verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs door het gezamenlijk aanpakken van (reken)achterstanden in de scholen van Zuidoost middels interventies welke gericht zijn op duurzame schoolontwikkeling. Ter realisering van de doelen is een projectstructuur opgezet en een projectplan duurzaam onderwijs innovatie programma Amsterdam Zuidoost opgesteld met als projectnaam 'Omdat elk kind telt', (OEKT!).

Het voorliggende zorgplan 2009/2010 van het Samenwerkingsverband Zuidoost beoogt nauw aan te sluiten bij de doelstellingen, uitgangspunten en opbrengsten van het project 'Omdat elk kind telt'. Het zorgplan beschrijft de voortgang in de uitvoering van het beleid richting passend onderwijs, waarbij de focus ligt op een beperkt maar belangrijk aantal punten binnen de onderwijs- en leerlingenzorg, ter verbetering van de kwaliteit van het onderwijs.

Het zorgplan bestaat uit een gebiedsgericht deel, betreffende Zuidoost waarin de missie en visie, specifieke doelstellingen en acties van Zuidoost ter verbetering van de onderwijskwaliteit (in het bijzonder de onderwijs- en leerlingenzorg) beschreven worden. In een bijlage is het algemeen stedelijke deel van het Zorgplan beschreven, waarin de acties die voortvloeien uit de afspraken die gemaakt zijn het kader van de Stedelijke Koers Passend Onderwijs nader worden beschreven.

De volgende documenten zijn als uitgangspunt genomen voor dit zorgplan:

- Het projectplan 'Omdat elk kind telt! Uitgerekend in Zuidoost'.

Dit zorgplan sluit nauw aan bij het projectplan 'Omdat Elk Kind Telt' (OEKT!), waarin beschreven staat hoe bestuurders van scholen voor primair onderwijs in Zuidoost hun krachten willen bundelen en zich willen focussen op verbetering van de kansen van kinderen in Zuidoost. Het gedachtegoed van Michael Fullan vormt de basis voor datgene wat door middel van OEKT! tot stand moet worden gebracht. Basaal hierbij is dat er integraal gewerkt wordt aan kwaliteitsverbetering van het onderwijs met als doel om de resultaten hiervan op te schroeven. Alle deelnemende partijen zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het bepalen en het bereiken van deze doelen.

- Het zorgplan 2008/2009 van het Samenwerkingsverband Zuidoost.

Het in het zorgplan 2008/2009 beschreven beleid op het gebied van passend onderwijs en onderwijs- en leerlingenzorg vormt een belangrijk uitgangspunt voor het huidige zorgplan. In het BOOZ/WSNS van 11 maart 2009 is een update van het Zorgplan 2008/2009 aan de orde geweest en is de uitvoering van het zorgplan 2008/2009 geëvalueerd. Per resultaatgebied is de stand van zaken aangegeven waarbij duidelijk is geworden welke resultaten zijn behaald en welke (nog) niet dan wel zijn komen te vervallen.

- De rapportage 'Van goed, naar beter, best' (Sardes maart 2009)

De onderwijsinspectie heeft kort geleden een achterblijvende kwaliteit geconstateerd van de zorg en begeleiding van (betrekkelijk) veel Amsterdamse basisscholen, in vergelijking met het landelijke beeld, bij andere grote steden. De Amsterdamse schoolbesturen, vertegenwoordigd in het Breed Bestuurlijk Overleg (BBO), hebben naar aanleiding daarvan opdracht gegeven tot een eigen onderzoek naar deze aspecten. Op verzoek van het BBO heeft het onderzoeks- en adviesbureau Sardes te Utrecht een onderzoek uitgevoerd naar de organisatie, de kwaliteit en opbrengsten van de leerlingenzorg in het Amsterdamse basisonderwijs. De onderzoekers hebben voor dit onderzoek gebruik gemaakt van een aantal belangrijke evaluaties van (onderwijs) zorgactiviteiten in het primair onderwijs in Amsterdam, waaronder Zuidoost. Te weten: de meting van de minimumstandaard, evaluatie zorgbreedte overleg, evaluatie school maatschappelijk werk en de monitor VIA. Daarnaast hebben de onderzoekers een groot aantal interviews afgenomen en gebruik gemaakt van schoolrapporten van de inspectie. Na bespreking van de concept rapportage van dit rapport in de verschillende samenwerkingsverbanden PO van Amsterdam en in het BBO zijn op de concept versie op- en aanmerkingen gemaakt. Vervolgens is in het BBO besloten om Sardes te verzoeken een definitieve rapportage op te stellen dan rond de zomer van 2009 beschikbaar zal komen. Dan zal het ook voor publicatie beschikbaar komen voor de scholen die hebben deelgenomen aan het onderzoek en voor de lokale overheid.

Het is vanwege de grote hoeveelheid gebruikte gegevens én de integraliteit waarmee de onderzoekers de gegevens in de aanbevelingen in de rapportage hebben gebruikt, dat dit rapport als belangrijk uitgangspunt voor dit zorgplan heeft gediend. In het BOOZ/WSNS van 27 mei 2009 is dit rapport besproken en van commentaar voorzien.

- De stedelijke koers naar Passend Onderwijs.

De gezamenlijke schoolbesturen van primair onderwijs en voortgezet (speciaal) onderwijs legden in juni 2008 de basis voor de vorming van een Regionaal Netwerk Passend Onderwijs voor Amsterdam/Diemen. Zij zijn tot een gezamenlijk plan van aanpak gekomen, beschreven in de Stedelijke Koers Passend Onderwijs. Dit plan van aanpak zal uitmonden in het aanvragen van een veldinitiatief of experiment. Hiermee kan een fors budget gerealiseerd worden voor de verdere doorontwikkeling van Passend Onderwijs voor de hele stad Amsterdam. De Stedelijke Koers Passend Onderwijs Amsterdam/Diemen is besproken in het BOOZ/WSNS van 16 december 2008.

- VIA Monitor Amsterdam Zuidoost (oktober 2008)

De VIA monitor Amsterdam Zuidoost van oktober 2008 betreffende het cursusjaar 2007/2008 is in het BOOZ/WSNS van 16 december 2008 aan de orde geweest en besproken. De VIA Amsterdam levert jaarlijks deze monitor per samenwerkingsverband aan. Op basis van de gegevens uit deze monitor kunnen trends in verwijzingen en aantallen rugzakleerlingen in de gaten gehouden worden.

- Monitor Adviesloket Zuidoost 2008

Het Adviesloket Zuidoost heeft in het najaar van 2008 een monitor gepubliceerd over de periode 1 oktober 2007 tot 1 oktober 2008. Hierin zijn het totaal aantal en het soort adviesvragen (gerangschikt naar problematiek) opgenomen die basisscholen bij het Adviesloket Zuidoost neerleggen, uitgesplitst per basisschool en per schoolbestuur. Verder biedt deze monitor gegevens met betrekking tot de noodprocedure, een taak die ook belegd is bij het Adviesloket Zuidoost. Ook zijn er in deze monitor knelpunten benoemd en aanbevelingen gedaan. Een en ander is besproken in het BOOZ/WSNS van 16 december 2008. Een deel van deze aanbevelingen treft u aan in het zorgplan 2009/2010.

- Rapportage School Maatschappelijk Werk 2008

Van de beide aanbieders van School Maatschappelijk Werk (SMW) in Zuidoost, namelijk Altra en het ABC zijn in het najaar van 2008 jaarverslagen verschenen over het cursusjaar 2007/2008. In deze verslagen wordt naast de zakelijke gegevens melding gemaakt van de aard van de problematiek en de interventies van het SMW. Ook komen knelpunten in de uitvoering aan de orde en worden evaluatieresultaten kort samengevat en aanbevelingen gedaan voor verbetering. Beide jaarverslagen zijn aan de orde gekomen in het BOOZ/WSNS van 16 december 2008.

- Evaluatie Zorg Breedte Overleg 2008

Met de invoering van de ontwerpregeling Zorg Breedte Overleg (ZBO) Amsterdam hebben de schoolbesturen Primair Onderwijs van Amsterdam besloten dat op elke school in Amsterdam een ZBO gerealiseerd wordt. Met ingang van cursusjaar 2007/2008 is dit ingevoerd met de bedoeling dat dit in cursusjaar 2008/2009 op alle scholen daadwerkelijk gerealiseerd zou zijn. Om de stand van zaken van het ZBO in beeld te krijgen is besloten tot een nulmeting per samenwerkingsverband. Dit onderzoek is in oktober 2008 gereed gekomen onder de titel: 'Zorgbreedte- overleggen in Amsterdam; de stand van zaken'. In het BOOZ/WSNS van 15 oktober 2008 is deze rapportage besproken en bekeken wat de implicaties zijn van dit onderzoek voor de doorontwikkeling van het ZBO in Amsterdam Zuidoost.

- Startdocument Steunpunt Passend Onderwijs en uitkomst IB-Directeurendagen

Om te komen tot een nadere uitwerking van het Steunpunt (of Steunfunctie) Passend Onderwijs in Zuidoost is er vanaf begin van cursusjaar 2008/2009 een projectgroep Steunpunt Passend Onderwijs

Zuidoost in het leven geroepen. Deze projectgroep bestaat uit twee (adjunct)directeuren van twee basisscholen van Sirius en Bijzonderwijs, de twee directeuren van de SBO-scholen (Van Houteschool en Dumontschool), de directeur van het projectenbureau en de coördinator van het samenwerkingsverband. De projectgroep is aan het werk gegaan om een startdocument op te stellen waarin de contouren staan van een op te richten Steunpunt Passend Onderwijs Zuidoost. In dat document wordt enerzijds rekening gehouden met de wensen en behoeften van de directie en IB-ers van scholen in Zuidoost, anderzijds met de richtinggevende uitspraken die de schoolbesturen PO van Amsterdam gedaan hebben over de inrichting van een Steunfunctie Passend Onderwijs in de Stedelijke Koers Passend Onderwijs Amsterdam/Diemen. Op 11 december 2008 is er een dagdeel voor IB-Directie georganiseerd waarin wensen en behoeften zijn verzameld. Op basis daarvan is een startdocument geschreven door de projectgroep en dit is voorgelegd aan directeuren en IB-ers op een bijeenkomst op 31 maart 2009. Zowel het startdocument als de reacties daarop door IB-ers en directeuren van de scholen van Zuidoost zijn besproken in het BOOZ/WSNS van 27 mei 2009.

2. De missie en visie van Samenwerkingsverband Zuidoost

Missie

De missie van Samenwerkingsverband Zuidoost is als volgt omschreven:

Het realiseren van een continuüm aan passend onderwijs en zorg voor de leerling, waar hulp snel en adequaat, in zo licht mogelijke vorm, zo dicht mogelijk bij huis, door de meest aangewezen persoon of instelling wordt gegeven*.

Elke basisschool in Zuidoost spant zich in om voor alle kinderen een passend onderwijs aanbod en een stimulerend pedagogisch klimaat te realiseren. De verschillen tussen kinderen vormen het uitgangspunt voor de organisatie van onderwijs dat zo goed mogelijk aan wil sluiten op de verschillende talenten van de leerlingen. Elke leerkracht op elke basisschool in het samenwerkingsverband spant zich in om onderwijs te realiseren dat tegemoet komt aan de verschillen tussen leerlingen. Dit uitgangspunt heeft betekenis voor de leerkrachten, het systeem van interne begeleiding, de directie, het schoolteam en de schoolbesturen. Om onderwijs te organiseren dat tegemoet komt aan de verschillen tussen leerlingen wordt een appel gedaan op alle actoren in (en om) het samenwerkingsverband.

En hoewel dit steeds beter lukt, moet op grond van de stedelijke monitor en het onlangs verschenen rapport van Sardes, vastgesteld worden dat er nog een weg te gaan is voor de verbetering van het onderwijs op basisscholen in Zuidoost. De resultaten van de leerlingen in Zuidoost blijven achter op het gebied van rekenen en taal en ook op het gebied van de onderwijs- en leerlingenzorg (systematisch volgen van leerlingen, afstemming van instructie en verwerking, organisatie van onderwijsleerprocessen) is er nog een wereld te winnen. Goed onderwijs vormt de basis voor Passend Onderwijs. De focus in Zuidoost is vooral gericht op verbetering van de kwaliteit van het primaire proces (het onderwijs in de klas). Ontwikkelingen in het kader van Passend Onderwijs zullen in Zuidoost dan ook altijd moeten aansluiten bij de ontwikkelingen op school. Er zal meer opbrengstgericht gewerkt moeten worden zodat de resultaten verbeteren en de kwaliteit van het onderwijs beter wordt. Daarom ook dat schoolbesturen in Zuidoost fors inzetten met het project Omdat Elk Kind Telt.

Visie

Kinderen ontwikkelen zich op allerlei manieren, in zeer divers tempo en in allerlei richtingen. De pedagogische of didactische aanpak waarbij het ene kind goed gedijt, kan de ontwikkeling van een ander kind belemmeren. De 'gemiddelde leerling' bestaat niet.

Schoolbesturen nemen dit gegeven als uitgangspunt voor het onderwijs en streven ernaar elke leerling een passend aanbod van onderwijs en zorg te kunnen bieden. Op school is plaats voor kinderen met al hun individuele verschillen. Om dat goed te kunnen doen wordt in de basisscholen al veel geïnvesteerd in klassenmanagement, een gedifferentieerd onderwijsaanbod en de omgang met de groep. Aangezien dit tot nu toe nog onvoldoende heeft opgeleverd, zoals hiervoor is aangegeven, zal de inzet hierop versterkt en geïntensiveerd worden. Alle inspanningen en activiteiten in dit zorgplan hebben tot doel om het primaire proces, het onderwijs in de klas en de onderwijszorg op schoolniveau te verbeteren en te optimaliseren.

* In het licht van de ontwikkelingen naar Passend Onderwijs zal de missie van het samenwerkingsverband in de loop van cursusjaar 2009/2010 herzien worden.

Dit uitgangspunt betekent:

- voor leerkrachten dat zij gerichte ondersteuningsvragen kunnen stellen over hun omgang met de groep kinderen, gericht op het verbeteren van de leerresultaten van deze leerlingen;
- voor de directie van scholen dat zij door het schoolbestuur worden aangesproken op hun kaderstellende rol in de organisatie en het management van het onderwijs en de zorg in en om de school, gericht op verbetering hiervan;
- voor de scholen dat hen gevraagd wordt om samen met het eigen schoolbestuur afspraken te maken over de bijdrage die zij leveren aan het totaal van het aanbod in het samenwerkingsverband, gericht op de verbetering van de kwaliteit van de onderwijs- en leerlingenzorg op de eigen school en daarmee ook voor het samenwerkingsverband in zijn totaliteit;
- voor de partners van de school, zoals het speciaal (basis) onderwijs, lokale overheid en zorgaanbieders, dat zij hun organisatie steeds nadrukkelijker zo inrichten dat ze tegemoet komen aan de vragen van de scholen en daarmee hun ondersteuning zo aanbieden dat dit ten goede komt aan de kwaliteit van de onderwijszorg en daarmee aan de verbetering van het hele onderwijsaanbod;
- voor de scholen voor speciaal basisonderwijs dat zij een wezenlijk deel uitmaken van het totale onderwijsaanbod in het samenwerkingsverband niet alleen door het bieden van kwalitatief hoogwaardig onderwijs aan de leerlingen die in het SBO geplaatst zijn maar ook dat vanuit deze scholen specifieke expertise inzet kan worden geboden ter ondersteuning van de onderwijs- en leerlingenzorg in de basisscholen.

In de plannen van Passend Onderwijs wordt aangegeven dat bij verdere uitwerking van deze plannen voor integratie van leerlingen die extra zorg nodig hebben in het reguliere onderwijs rekening gehouden moet worden met de mogelijkheden van scholen om leerlingen met een zware onderwijszorgvraag een plaats binnen de school te geven. Voorwaarden hiervoor zijn dat de kwaliteit van het onderwijs in orde is, dat de benodigde voorzieningen aanwezig zijn en dat er bij leerkrachten en IB-ers voldoende expertise aanwezig is om goed om te kunnen gaan met een toenemende diversiteit in de groep leerlingen. Omdat aan deze voorwaarden in veel scholen van Amsterdam Zuidoost nog niet voldaan wordt, zal het speciaal (basis) onderwijs vooralsnog een noodzakelijke aanvulling blijven op het reguliere onderwijs.

3. Terugblik Zorgplan Zuidoost 2008/2009

Hieronder volgt een terugblik van het zorgplan Zuidoost 2008/2009 waarin per resultaatgebied de beoogde resultaten zijn beschreven. Vervolgens is per beoogd resultaat aangegeven de stand van zaken aan het eind van cursusjaar 2008/2009. Hieronder volgt per beoogd resultaat of dit gerealiseerd is, niet van toepassing (meer) is of (nog) niet gerealiseerd is en tot slot per beoogd resultaat een opmerking.

3.1 Minimumstandaard

In het schooljaar 2006/2007 is de minimumstandaard door de schoolbesturen vastgesteld en is er begonnen met de implementatie ervan. In schooljaar 2007/2008 zijn de scholen en schoolbesturen verder gegaan met de invoering hiervan. In september/oktober 2007 heeft het BOOZ besloten om een inventarisatie van inspectierapporten en schoolplannen te laten verrichten. Uit deze inventarisatie is naar voren gekomen dat een groot aantal scholen niet voldoet aan de minimumstandaard. Het is belangrijk dat schoolbesturen hun scholen blijven bevragen op de minimumstandaard. In het zorgplan 2008/2009 zijn de volgende beleidsvoornemens gesteld:

Gerealiseerd:

- Schoolbesturen maken duidelijk wat nodig is om de minimumstandaard te borgen en te ontwikkelen. De checklist minimumstandaard wordt daarbij door elk schoolbestuur gehanteerd om na te gaan hoe de school daarmee gevorderd is.
- Schoolbesturen spreken scholen aan op uitgevoerde en voorgenomen acties en doelstellingen en volgen de scholen in hun ontwikkeling.

(Nog) niet gerealiseerd:

- De scholen zijn ondersteund bij het formuleren van doelstellingen en acties om te komen tot de invoering van de minimumstandaard. Aan het eind van het schooljaar 2007/2008 zijn deze acties deels gerealiseerd en in 2008/2009 zijn deze geheel gerealiseerd.

Opmerkingen

In samenwerkingsverband Zuidoost is de checklist minimumstandaard gebruikt om te kunnen voldoen aan de aanvraag voor een Zorgontwikkelingsbudget (zie hierna). Deze manier van werken moet geëvalueerd worden. Overigens geeft de inspectie aan of scholen voldoen aan de standaard leerlingenzorg.

Actiepunt 2009/2010: uitbreiden en aanpassen van minimumstandaard en deze (meer) geschikt maken voor Passend Onderwijs.

3.2 Zorgontwikkelingsbudgetten

Aangezien het deelnamepercentage van het samenwerkingsverband terug loopt komt er een bedrag ter beschikking dat ingezet kan worden om de onderwijszorg van de scholen te vergroten (zorgontwikkelingsbudget). In het begin van schooljaar 2008/2009 (voor 1 oktober 2008) wordt een voorstel ontwikkeld voor scholen in samenwerkingsverband Zuidoost. Daarin staat beschreven hoe en onder welke voorwaarden scholen in aanmerking kunnen komen voor een deel van het zorgontwikkelingsbudget.

Gerealiseerd:

- Begin schooljaar 2008/2009 is een voorstel gereed (uiterlijk op 01-10-08) waarin duidelijk wordt hoe scholen in het swv Zuidoost in aanmerking kunnen komen voor middelen uit het zorgontwikkelingsbudget.

(Nog) niet gerealiseerd:

- Scholen dienen, op grond van datgene wat beschreven staat in het voorstel, een plan in dat ter beoordeling wordt voorgelegd aan het WSNS/BOOZ via het eigen schoolbestuur. Vervolgens kan het ter goedkeuring (met een advies van de coördinator) naar het BOOZ/WSNS zodat overgegaan kan worden tot uitvoering van het plan.

Opmerkingen

De manier van verdelen van zorgontwikkelingsbudgetten zoals dit cursusjaar 2008/2009 voor het eerst heeft plaatsgevonden moet nader geëvalueerd worden en op basis daarvan eventueel aangepast voor komend jaar.

Actie: afhankelijk van evaluatie voortzetten hiervan.

3.3 Implementatie Zorgbreedteoverleg (ZBO)

In begin 2008 is de regeling zorgbreedteoverleg en de implementatie daarvan besproken in het bestuurlijke overleg en de stuurgroep sluitende aanpak zorg. Vanaf augustus 2008 wordt de implementatie gestart en realiseert iedere school in Amsterdam een eigen zorgbreedteoverleg, volgens de regeling zorgbreedteoverleg. Het ZBO maakt onderdeel uit van de minimumstandaard.

Niet van toepassing (meer):

- De implementatie start met een startconferentie voor alle deelnemers. Een toelichting op het model (regeling) qua doelstelling en werkwijze zal daarbij onder de aandacht gebracht worden.
- Op basis van geïnterviewde scholingsbehoeften bij de deelnemers vanuit de scholen aan het zorgbreedteoverleg worden workshops georganiseerd waaraan deelnemers van het zorgbreedteoverleg kunnen deelnemen.

Gerealiseerd:

- Gegevens van de nulmeting Zorgbreedteoverleg zijn beschikbaar en geven een stand van zaken beeld van het ZBO van de scholen in Zuidoost. De opbrengst hiervan kan ingezet worden om verder beleid uit te zetten.
- Gedurende de implementatiefase van het zorgbreedteoverleg is het Adviesloket Zuidoost beschikbaar voor scholen ter ondersteuning en begeleiding. Het Adviesloket levert daarnaast op afroep van de scholen en afhankelijk van de behoefte van de school een inhoudelijke bijdrage aan het ZBO. Ook voor vragen over de (technische) organisatie en het proces van het ZBO of andersoortige vragen bijvoorbeeld rondom privacy e.d. kunnen bij het Adviesloket neergelegd worden.

Opmerkingen

De nulmeting van het ZBO heeft informatie opgeleverd over de kwantiteit en kwaliteit van het ZBO op de basisscholen in Zuidoost. In het IB-netwerk is hieraan invulling gegeven door nader in te gaan op datgene wat uit de nulmeting naar voren is gekomen met de IB-ers van Zuidoost. Dit om ten aanzien van het ZBO meer van elkaar te leren.

De doorontwikkeling van het ZBO zoals in het zorgplan 08-09 is beschreven is lopende het jaar toch iets gewijzigd mede op grond van de uitslag van de nulmeting. Voor volgend jaar staat de

doorontwikkeling van het ZBO (en dan met name de verbinding die gemaakt moet worden met het OKC) wel weer op de agenda. Dit vindt plaats door middel van een pilot in Zuidoost in het kader van het project Learning by Doing (LBD).

Actie: doorontwikkeling van ZBO in kader van project LBD.

3.4 Adviesloket Zuidoost

De werkzaamheden van het Adviesloket zijn op het ogenblik gericht op het adviseren van basisscholen wanneer zij vragen hebben over (complexe) kindgerelateerde zorg- en verwijzingstrajecten en heeft haar werkwijze daarop aangepast. Middels het nauwkeurig in kaart brengen van de adviesvragen, wordt er een beeld verkregen van tendensen binnen leerlingpopulaties en ondersteuningsbehoeften van scholen op het niveau van het samenwerkingsverband. Zo ontstaat een monitor die relevante stuurgegevens bevat voor het samenwerkingsverband.

Daartoe zullen alle adviesvragen van de scholen bij het Adviesloket worden ingediend. Het is daarbij van belang dat het Adviesloket haar onafhankelijke positie behoudt en vraaggestuurd kan adviseren, zeker wanneer op termijn middelen moeten worden verbonden aan het geformuleerde onderwijszorgarrangement. Er vindt een nadere afstemming plaats tussen het Adviesloket Zuidoost en het expertisecentrum (c.q. Steunpunt Passend onderwijs) waardoor een adequate invulling van advies, efficiënt, effectief, schoolnabij en passend kan plaatsvinden.

Gerealiseerd:

- In schooljaar 2008/2009 kunnen medewerkers van het Adviesloket ingezet worden voor ondersteuning van de scholen bij het ZBO en het realiseren van de minimumstandaard.
- Het Adviesloket kan bemiddelen tussen ouders en school en een rol spelen bij bundeling van ambulante begeleiding van rugzakleerlingen.
- Het monitoren van adviesvragen uitmondend in een monitor vanuit het Adviesloket in het najaar van 2008
- Het organiseren van de noodprocedure is ter hand genomen door het Adviesloket Zuidoost.

(Nog) niet gerealiseerd:

- Er vindt nadere afstemming plaats tussen het Adviesloket Zuidoost en het expertisecentrum waardoor een adequate en vlotte invulling van het advies kan plaatsvinden.
- Systematisch evalueren van de noodprocedure.

Opmerkingen

Het Adviesloket Zuidoost is met ingang van 1 januari 2009 met een kleinere bezetting gaan werken, zoals in het zorgplan beschreven. Het Adviesloket Zuidoost is een onafhankelijk adviesloket voor scholen en ouders in Zuidoost en vormt een belangrijke schakel met de VI Amsterdam. Samen met het Zorg Breedte Overleg en VI Amsterdam voldoet het Adviesloket aan de vijf ZAT-functies (ZAT staat voor Zorg Advies Team) waaraan het onderwijs moet voldoen. Dit om te garanderen dat er vanuit het onderwijs goed en adequaat ingespeeld wordt op onderwijszorgvragen van leerlingen. De monitor van het Adviesloket Zuidoost vormt samen met de monitor van de VI Amsterdam waardevolle informatie over de leerlingenzorg.

3.5 VI(A) Amsterdam

In Zuidoost is er voor gekozen om de rol van de VIA Amsterdam te splitsen, als volgt. De verwijzing en indicatie (VI) van de VIA is centraal belegd en de adviesfunctie (A) vindt plaats bij het Adviesloket Zuidoost (zie hierboven).

De VIA Amsterdam (voor Zuidoost dus de VI) is sinds 1 augustus 2007 operationeel. Vragen met betrekking tot verwijzingen SBO, indicaties cluster 4 kunnen scholen indienen bij VIA Amsterdam. Tijdens de proefperiode zijn ervaringen opgedaan met betrekking tot aanmeldingen cluster 2 en 3. Ook Bureau Jeugdzorg participeert binnen VIA Amsterdam en bereidt indicaties voor (Indicaties Bureau Jeugdzorg en AWBZ-indicaties).

(Nog) niet gerealiseerd:

- Vanaf zomer 2008 worden alle aanmeldingen met betrekking tot cluster 2 en 3 ook via de VIA Amsterdam in behandeling genomen.

Opmerkingen

Er heeft in het najaar van 2008 een evaluatie plaats gevonden van de doorontwikkeling van de VIA Amsterdam. Op basis daarvan is een stappenplan opgezet met als doel om o.a. ook de cluster 2 en 3 verwijzingen via de VIA te laten verlopen. Dit is in het BOOZ/WSNS aan de orde geweest in december 2008.

3.6 Projecten duurzame schoolontwikkeling Zuidoost

In het kader van kwaliteitsverbetering van het onderwijs, hebben schoolbesturen van Amsterdam Zuidoost het plan opgevat om schoolontwikkelingstrajecten in te zetten op basis van het gedachtegoed van Michael Fullan. De bedoeling is dat alle scholen in Zuidoost hierin participeren. De concrete uitwerking hiervan is op dit moment nog in ontwikkeling en zal insteken op kwaliteitsverbetering op alle niveaus, zowel op het niveau van het schoolteam, IB-ers, directie en schoolbesturen.

Gerealiseerd:

- In kaart brengen van de concrete acties van scholen die participeren in de Projecten duurzame schoolontwikkeling Zuidoost.

Opmerkingen

Voor wat betreft het samenwerkingsverband is er concreet ingestoken op het realiseren van drie deelprojecten in het kader van duurzame schoolontwikkeling Zuidoost. Er zijn in het kader van de stimuleringssubsidie drie aanvragen ingediend voor: doorontwikkeling ZBO, Steunpunt Passend Onderwijs en dyscalculie. Deze aanvragen zijn afgewezen omdat ze niet in voldeden aan de criteria zoals gesteld in de voorwaarden voor toekenning.

3.7 School maatschappelijk werk (SMW)

Op dit moment is de inzet van School Maatschappelijk Werk (SMW) gerealiseerd voor minimaal 1,5 uur per week per school. Bij de invoering van het Zorgbreedteoverleg (ZBO) moet vastgesteld worden wat de toekomstige taken van SMW hierin zijn.

Gerealiseerd:

- Op basis van de implementatieplannen van het ZBO moet vastgesteld worden wat de rol van SMW hierin wordt en of de ureninzet adequaat is en voldoende oplevert.

Opmerkingen

De 'Voortgangsrapportage SMW Zuidoost' geeft veel inhoudelijke informatie (zowel wat betreft omvang/inzet als kwaliteit) van schoolmaatschappelijk werk voor de scholen in Zuidoost. Er is grote behoefte aan SMW in Zuidoost met name ook omdat SMW steeds meer wordt ingebed in de zorgstructuur van de school (o.a. via ZBO) zoals ook gewenst is. De rijksmiddelen voor SMW lopen terug en dat gegeven staat in contrast met de toenemende vraag aan SMW. Het streven is om de inzet SMW minimaal op het niveau van vorig jaar (08-09) te houden en liefst nog te vergroten. Actie: de insteek is dat het voorzieningenniveau van SMW minimaal op het niveau blijft van 2008/2009. Daartoe zal aanvullende financiering gezocht moeten worden binnen de begroting van het samenwerkingsverband Zuidoost.

3.8 Steunpunt Passend Onderwijs

De twee SBO-scholen ontwikkelen naast hun onderwijs ook een expertisefunctie. Deze krijgt verder vorm en inhoud door middel van de inrichting van een Steunpunt Passend Onderwijs. De twee SBO-scholen komen tot nadere samenwerking waar het gaat om te komen tot de vorming van één Steunpunt Passend Onderwijs Zuidoost.

Op dit moment bieden beide SBO-scholen al hun expertise aan aan het onderwijsveld. In dat kader heeft de Dumont-clinic op projectbasis voor één jaar een uitbreiding toegewezen gekregen van een tweede orthopedagoog die gekwalificeerd is om dyslexiebehandelingen te geven.

Het Steunpunt Passend Onderwijs stelt vast welk 'aanbod' op grond van vragen die leven in de basisscholen (vraaggestuurd werken) gedaan wordt. Dit aanbod dient in goed overleg met de coördinator van het samenwerkingsverband en het Adviesloket Zuidoost afgestemd te worden. Basisscholen kunnen een beroep doen op het aanbod wat zowel op de individuele leerling (met specifieke onderwijsbehoeften) als op het systeem van de school is gericht.

(Nog) niet gerealiseerd:

- De schoolbesturen van de scholen voor SBO hebben samen met het management van de scholen voor SBO en ondersteund door de coördinator een koersdocument met een stappenplan en een tijdspad richting expertisecentrum ontwikkeld, besproken in het besturenoverleg en vastgesteld.

Gerealiseerd:

- Op basis van verzamelde gegevens is het aanbod verder aangepast aan de behoefte van basisscholen en de toekomstige ontwikkelingen binnen het samenwerkingsverband.

Niet van toepassing (meer):

- Het Steunpunt Passend Onderwijs stelt, in goed overleg met de coördinator van het samenwerkingsverband en het Adviesloket Zuidoost, hun 'aanbod' voor goede ondersteuning van de basisscholen beschikbaar.

Opmerkingen

Er is een projectgroep Steunpunt Passend Onderwijs in het leven geroepen die zich bezig houdt met de hierboven beschreven opdracht. Ook zijn er twee IB-Directeuren bijeenkomsten geweest. Eén waarin de wensen, behoeften en ideeën met betrekking tot een Steunpunt Passend Onderwijs vanuit directeuren en IB-ers van de scholen van Zuidoost is geïnventariseerd en één waarin het concept startdocument van het Steunpunt Passend Onderwijs Zuidoost is voorgelegd en besproken.

3.9 Ontwikkelingen in Cobra-verband

In Cobra-verband zijn afspraken gemaakt om te komen tot een betere afstemming tussen PO en SO. Afsproken is dat PO, SO en de lokale overheid samen gaan werken in zes gebieden (de 'zes' samenwerkingsverbanden PO Amsterdam), namelijk SWV Noord, West (binnen en buiten de ring), Zuid, Oost en Zuidoost. Ook zijn er afspraken gemaakt om te komen tot bundeling van de Ambulante Begeleiding en het bundelen van de rugzakfinanciering (budget volgt leerling). Dit zal gevolgen hebben voor de expertisebundeling vanuit SO en SBO. Ook de aansluiting met het VO zal in de nabije toekomst plaatsvinden. Op basis van een op stedelijk niveau ondertekende intentieverklaring van PO, SO en VO in het kader van Passend Onderwijs worden voorstel voorbereid tot het aanvragen van veldinitiatieven en experimenten. Andere voorwaarde is dat de betrokkenheid van ouders in Passend Onderwijs duidelijk en in overleg met de ouders zelf is ingevuld.

Gerealiseerd:

- De intentieverklaring (PO, SO en VO) Passend Onderwijs komt rond de zomer 2008 beschikbaar.

(Nog) niet gerealiseerd:

- Op basis daarvan worden aanvragen ingediend voor veldinitiatieven of experimenten in het kader van Passend Onderwijs voor Zuidoost.
- Ouders dienen, mogelijk via de oudergeleding van de (G)MR, nadrukkelijk betrokken te worden bij de plannen die ontwikkeld worden in het kader van Passend Onderwijs.

Opmerkingen

De hier beschreven ontwikkelingen krijgen komend cursusjaar nadere invulling op grond van de Stedelijke Koers Passend Onderwijs. Hieruit zal stadsbreed maar ook specifiek voor Zuidoost naar voren komen welke veldinitiatieven en/of experimenten in het kader van Passend Onderwijs aangevraagd zullen worden.

Actie: voor komend cursusjaar nadere uitwerking van veldinitiatieven/experimenten swv Zuidoost.

3.10 Jeugdgezondheidszorg op school

De jeugdgezondheidszorg wordt stapsgewijs georganiseerd in de zogenaamde Ouder en Kind Centra (OKC). Deze OKC's zullen de zorgcoördinatie met betrekking tot passende zorg voor kinderen tot vier jaar uitvoeren. Daarnaast worden OKC's toegerust om de opvoedingsondersteuning voor ouders van kinderen en jongeren van 0 tot 18 jaar uit te voeren.

Aansluiting tussen het onderwijs en het OKC is van groot belang om het continuüm van zorg te bereiken.

Niet van toepassing (meer):

- Een vastgestelde keten van JGZ waarin de vraag van (o.a.) het primair onderwijs aan de JGZ leidend is voor de inzet.

Opmerkingen

Zowel in de doorontwikkeling van de VI Amsterdam en de doorontwikkeling ZBO wordt samenwerking met andere partners (waaronder OKC en BJAA) nader uitgewerkt en ingevuld. In het zorgplan 2009/2010 zal daartoe een stedelijk plan worden ingediend voor het kader Integraal Indiceren. Hiervoor zal bij subsidie gevraagd worden bij de gemeente Amsterdam.

Actie: Kader integraal indiceren; doorontwikkeling VI(A) en doorontwikkeling ZBO (zie hiervoor) worden komend jaar opgepakt.

4. Zorgplan Zuidoost - Een continuüm van zorg op schoolniveau

4.1 Professionele Leer Gemeenschap (PLG) Intern Begeleiders (IB)

Als het om kwaliteitsverbetering van de onderwijsresultaten en de leerlingenzorg gaat, zijn Intern Begeleiders (IB) de spil in de onderwijsorganisatie. Zij vormen op schoolniveau de belangrijkste ondersteuning voor leerkrachten om hen in staat te stellen kwalitatief hoogwaardig onderwijs en optimale leerlingenzorg te bieden.

Om IB dit op een adequate en professionele wijze te laten doen is het van groot belang dat zij beschikken over adequate competenties die erop gericht zijn om het primaire proces, het onderwijs in de klas, te verbeteren en te optimaliseren. Het werk van IB zal, meer nog dan voorheen, gericht moeten zijn op de verbetering van het onderwijsresultaat van alle leerlingen op school. In het project 'Omdat Elk Kind Telt!' wordt daarom ook nadrukkelijk ingezet op systematische professionalisering van alle medewerkers op school, waaronder IB. Daarom ook is door het bestuur van het samenwerkingsverband gekozen voor een opzet van Professionele Leergemeenschappen (PLG) voor IB. Hiermee wordt nauw aangesloten bij de noodzakelijk geachte professionaliseringscyclus in het kader van OEKT!

Een belangrijk uitgangspunt van dit project is enerzijds het mobiliseren en ontwikkelen van de collectieve kracht van onderwijsprofessionals (i.c. IB) en anderzijds de ontwikkeling en versterking van het handelen van de individuele onderwijsprofessional, beide gericht op een verbetering van resultaten met betrekking tot de onderwijs- en leerlingenzorg in Amsterdam Zuidoost op schoolniveau en daarmee ook op het niveau van het samenwerkingsverband. Doel daarbij is dat de leerlingenzorg op alle scholen in Zuidoost voldoende tot goed is.

Om dit te realiseren wordt er een professionele leergemeenschap (PLG) voor interne begeleiders gecreëerd zodat een mogelijkheid wordt geschapen om IB van Zuidoost op een professionele manier van en met elkaar te laten leren. De gezamenlijke betrokkenheid en verantwoordelijkheid voor verbetering van de kwaliteit van het onderwijs en de zorg op hun school zal daarmee een positieve stimulans krijgen. Dit gebeurt door IB van elkaar te laten leren met behulp van good-practices van scholen van Zuidoost (en daarbuiten) en door ze van buitenaf input te geven die aangereikt wordt door professionals. Doel daarbij is te voldoen aan de standaard leerlingenzorg zoals omschreven in de minimumstandaard. Om daaraan te voldoen zal de minimumstandaard op alle scholen grotendeels (80%) in orde moeten zijn. Daarnaast zal ook het Zorg Breedte Overleg (ZBO) het komend jaar doorontwikkeld worden zodat hiermee ook verder invulling gegeven wordt aan de standaard leerlingenzorg. IB zal, meer nog dan voorheen, medeverantwoordelijk worden voor het realiseren van deze doelen.

Beoogde resultaten

- Er wordt een PLG IB opgezet dat werkt volgens de uitgangspunten zoals omschreven in het project OEKT!;
- De PLG IB is aan het eind van het schooljaar 6 maal bijeen geweest;
- In overleg met de projectleiding van OEKT! en de coördinator van het samenwerkingsverband wordt met een nader te bepalen (externe) aanbieder een inhoudelijk programma voor de PLG IB opgezet;
- De inhoudelijke thema's dragen bij aan de standaard leerlingenzorg (minimumstandaard en ZBO);
- In het programma wordt in ruime mate aandacht besteed aan de ontwikkeling en/of verbetering van competenties die IB nodig heeft om leerkrachten te kunnen ondersteunen bij de verbetering van het onderwijsleerproces, de onderwijsresultaten en de optimalisering van de leerlingenzorg;

- IB heeft dusdanige competenties ontwikkeld zodat de minimumstandaard aan het einde van het cursusjaar op alle scholen voor minimaal 80% is gerealiseerd;
- Aan het eind van het cursusjaar 2009/2010 is een 'nulmeting' minimumstandaard voor handen waarin vastgesteld kan worden of bovenstaande doelstelling gerealiseerd is;
- IB is meer dan nu bekend met data die in het kader van leerlingenzorg moeten worden gebruikt om verbeteringen in leerresultaten te realiseren en kunnen deze data zo inzetten dat bijgedragen wordt aan een verbetering van onderwijsresultaten en/of verbetering van de leerlingenzorg;
- Het Zorg Breedte Overleg (ZBO) wordt op alle scholen gevoerd volgens de afgesproken regeling ZBO;
- IB geeft de verkregen informatie door op schoolniveau waardoor de kennis van leerkrachten is vergroot op met name het gebied van rekenonderwijs.

Werkwijze

- Door middel van de inrichting van een PLG IB wordt gewerkt aan de verbetering van de standaard leerlingenzorg. Het realiseren van de minimumstandaard en het ZBO als middelen om bovengenoemd doel te bereiken komen cyclisch aan bod gedurende het jaar in de PLG IB. Ook wordt daarin veel aandacht besteed aan specifieke competenties van IB.

Tijdpad

Planperiode 2009/2010

Kosten

De kosten voor de PLG IB worden begroot op: €23.000,-. Op basis van zes bijeenkomsten per jaar en uitgaande van twee docenten/begeleiders per bijeenkomst.

4.2 Minimumstandaard

In het algemeen kan worden gesteld dat scholen met een voldoende zorgstructuur in de school in staat zijn om de juiste onderwijs- en leerlingenzorg te organiseren, zowel intern op de eigen school als extern, buiten de eigen school, indien dat nodig is. Basisscholen kunnen daarmee in toenemende mate leerlingen onderwijs bieden dat past bij de onderwijsbehoefte van de leerling. De minimumstandaard is een middel (instrument) waarmee in kaart gebracht kan worden of de basisafspraken op de onderscheiden gebieden van de leerlingenzorg op school gerealiseerd zijn.

Vanaf schooljaar 2006/2007 wordt gewerkt aan de implementatie van de minimumstandaard binnen alle scholen van Zuidoost. Uit de inventarisatie van inspectierapporten en schoolplannen is in 2007/2008 naar voren gekomen dat een groot aantal scholen (nog) niet voldoet aan de minimumstandaard. De inzet is om aan de implementatie van de minimumstandaard komend jaar prioriteit te geven, zoals blijkt uit de hieronder beschreven beoogde resultaten.

Zoals in hoofdstuk 3 bij de terugblik op het Zorgplan 2008/2009 al is aangegeven is het afgelopen jaar een poging ondernomen om de minimumstandaard te koppelen aan het Zorgontwikkelingsbudget (ZOB). De ingevulde checklist minimumstandaard diende daarbij als basis. Bij het eigen schoolbestuur kon de school een Verbeterplan Minimumstandaard indienen. In dit beknopte plan moest worden aangegeven welke doelen/activiteiten men ging ondernemen (Wat? Wie? Wanneer? Opbrengst, tijdspad en kosten?). Bij goedkeuring van het verbeterplan door het schoolbestuur zou uit het Zorgontwikkelingsbudget een bedrag beschikbaar gesteld worden om aan de slag te gaan. Het ZOB vormt zo een middel om scholen nog meer te stimuleren om de minimumstandaard op orde te brengen.

Het aantal scholen dat gebruik maakte van het aanbod om de minimumstandaard te verbeteren en daarvoor het ZOB in te zetten, was in schooljaar 08-09 beperkt en kan worden vergroot. De precieze oorzaak van het niet of onvoldoende gebruik maken van dit aanbod is onbekend maar kan toegeschreven worden aan onbekendheid met deze mogelijkheid. Andere oorzaak kan zijn dat het verbeterplan onvoldoende mogelijkheden bood om het SMART in te vullen.

Beoogde resultaten

- Aanpassing en uitbreiding van minimumstandaard in het kader van Passend Onderwijs.
- De manier van verdelen van het ZOB zoals dit in cursusjaar 2008/2009 voor het eerst heeft plaatsgevonden wordt aan het begin van cursusjaar 2009/2010 geëvalueerd en op basis daarvan aangepast.
- Uitgaven van het ZOB zijn gemonitord door de besturen en verantwoording van de middelen vindt achteraf plaats tijdens BOOZ/WSNS in het voorjaar 2010.
- Aan het einde van dit cursusjaar is op alle scholen van Zuidoost 80% van de minimumstandaard gerealiseerd.
- Voor het einde van het cursusjaar 2009/2010 heeft meting plaatsgevonden naar de stand van zaken ten aanzien van de minimumstandaard om na te gaan in hoeverre het beoogde resultaat is gerealiseerd.

Werkwijze

- In de PLG IB-ers en in het BOOZ/WSNS zullen voorstellen geformuleerd moeten worden die leiden tot een aanpassing/uitbreiding van de huidige minimumstandaard in het kader van Passend Onderwijs.

Tijdspad

Planperiode 2009/2010

Kosten:

Het opgenomen budget ZOB bedraagt voor cursusjaar 2009/2010: € 170.000,-.

4.3 Implementatie en doorontwikkeling zorgbreedteoverleg (ZBO)

Vanaf augustus 2008 realiseert iedere school in Amsterdam een eigen Zorg Breedte Overleg (ZBO) volgens de regeling zorgbreedteoverleg die een jaar daarvoor door alle schoolbesturen is vastgesteld. Het ZBO kan gezien worden als onderdeel van de minimumstandaard en hoort thuis bij het onderdeel leerlingbesprekingen. Het ZBO is bedoeld om zorgvragen waarmee de school zelf geen raad weet of die buiten de onderwijszorg liggen te beantwoorden. Dit wordt tijdens een multidisciplinair overleg tussen school en externe instanties besproken. Bij de verdere implementatie van het ZBO richten schoolbesturen zich op het verbeteren van de kwaliteit van deze overleggen. Hierbij zal de nulmeting (oktober 2008) ten aanzien van de stand van zaken van het ZBO als uitgangspunt genomen worden. De daarin genoemde aanbevelingen worden, voor zover relevant, meegenomen in de beoogde resultaten zoals hieronder vermeld.

Voor het schooljaar 2009/2010 staat de doorontwikkeling van het ZBO op de agenda. Het gaat hier om het verbeteren van de kwaliteit van het ZBO op schoolniveau (op basis van de nulmeting ZBO van oktober 2008) en om de verbinding van het ZBO met het multidisciplinair overleg van het OKC. Dit laatste vindt plaats in het kader van het project Learning by Doing (LBD).

De nulmeting ZBO die in oktober 2008 beschikbaar is gekomen geeft een goed beeld van de stand van zaken van de invoering van het ZBO, zowel kwantitatief als kwalitatief. Naar aanleiding van deze nulmeting is geconstateerd dat de meeste scholen een ZBO hebben. In Zuidoost geeft 89% van de scholen aan een ZBO te hebben. Tegelijkertijd geeft een grote meerderheid (80%) van de scholen in Zuidoost aan de afgesproken 'Regeling Zorg Breedte Overleg' niet te kennen. Verder verschilt de wijze waarop het ZBO wordt uitgevoerd per school. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om de frequentie van overleg, deelnemers aan het overleg, voorzitterschap en werkwijze. Andere knelpunten binnen het ZBO vormen ondermeer de sturingskracht van directeuren, de samenwerking tussen andere partners en goed leiderschap.

Uit bovenstaande nulmeting wordt duidelijk dat nader in de kwaliteit van het ZBO op schoolniveau aandacht geschonken zal moeten worden. Versterking van het ZBO versterkt het onderwijs- en zorgvermogen van de school.

Daarnaast is het de bedoeling om met mensen uit het werkveld een sluitende aanpak te realiseren van de zorg op school en het OKC, waarbij in Zuidoost het accent wordt gelegd op de verbinding tussen het ZBO en het Multi Disciplinair Overleg (MDO) binnen het Ouder Kind Centrum (OKC).

Beoogd resultaat

- De regeling ZBO is op alle scholen bij alle leidinggevende en onderwijsgevende personeelsleden bekend en op deze scholen organiseert men het ZBO op de wijze zoals beschreven in deze regeling.
- Conclusies en aanbevelingen zoals beschreven in de nulmeting ZBO zijn bekend bij BOOZ/WSNS, directie en IB van de scholen van Zuidoost.
- De conclusies en aanbevelingen (voor zover relevant voor Zuidoost) vormen uitgangspunt voor de voorstellen tot verbetering van de kwaliteit van het ZBO.
- In de PLG IB vormen de voorstellen tot verbetering van de kwaliteit van het ZBO, naast de minimumstandaard, een van de speerpunten van professionalisering.
- Een tweede meting stand van zaken ZBO in Zuidoost is voor het einde van het cursusjaar 2009/2010 gerealiseerd om vast te stellen of het beoogde bovenstaande resultaat is behaald.
- Uitvoering van het project Learning by Doing (LBD), waarbij de doorontwikkeling van het ZBO zich met name richt op het realiseren van een meer sluitende aanpak van zorg op school en het OKC. Er is een plan van aanpak LBD ontwikkeld en vastgesteld door het BOOZ/WSNS en vervolgens (deels) tot uitvoering gebracht.

Werkwijze

- In de PLG IB komen, op basis van de conclusies en aanbevelingen uit de evaluatie van het ZBO, thema's aan de orde ter professionalisering die leiden tot een kwaliteitsverbetering van het ZBO op schoolniveau.
- Tijdens het BOOZ/WSNS wordt regelmatig een terugkoppeling gegeven van de resultaten van de leergroep (LBD).

Tijdpad

Planperiode 2009/2010

Kosten

De kosten hiervoor zijn opgenomen in de kosten voor de PLG IB.

5. Een continuüm van zorg in het samenwerkingsverband

5.1 Adviesloket Zuidoost

In het SWV Zuidoost is decentraal het Adviesloket Zuidoost gerealiseerd, als onderdeel van VIA Amsterdam. Het Adviesloket heeft tot taak het bieden van ondersteuning aan de basisscholen en is als een 'spin in het web' van voorzieningen van het samenwerkingsverband gepositioneerd. Bij het Adviesloket worden de onderwijs- en zorgvragen van de basisscholen benoemd, wordt het eerste externe handelingsgerichte advies geformuleerd en wordt gezocht naar het meest geëigende hulpaanbod. Hiermee is de adviesfunctie (de A van VIA Amsterdam), dichtbij de scholen in Zuidoost gerealiseerd. Samen met het Zorgbreedteoverleg en VI Amsterdam voldoet het Adviesloket Zuidoost aan de vijf ZAT-functies waaraan het onderwijs moet voldoen. Dit om te garanderen dat er vanuit het onderwijs goed en adequaat ingespeeld wordt op onderwijszorgvragen van leerlingen.

Daarnaast is een belangrijke taak van het Adviesloket Zuidoost om jaarlijks een monitor op te stellen. In de meest recente monitor over de periode 1 oktober 2007 tot 1 oktober 2008 zijn enkele adviezen gedaan ter verbetering van het functioneren van het Adviesloket. Deze adviezen hebben als leidraad gediend voor de beoogde resultaten die hieronder zijn geformuleerd.

Het Adviesloket Zuidoost is met ingang van 1 januari 2009 met een kleinere bezetting gaan werken. De psycholoog, schoolmaatschappelijk werker en schoolarts hebben geen zitting meer in het Adviesloket. De bezetting van het Adviesloket bestaat nu uit een Orthopedagoog (12 uur per week) en secretariael medewerker (24 uur per week). De kosten voor het Adviesloket Zuidoost (decentraal loket) staan hierna onder het kopje kosten vermeld.

De ervaring uit de afgelopen jaren leert dat zich echter situaties (kunnen) voordoen (bij gastleerlingen) waarin inzet van eerder genoemde disciplines nodig is. Het Adviesloket dient in deze situaties de mogelijkheid te houden een beroep te doen op hierboven genoemde disciplines die nu niet meer tot de reguliere bezetting van het Adviesloket behoren, in het kader van verder onderzoek. Daarom wordt hiervoor een budget gereserveerd (zie kosten hierna).

Beoogd resultaat

- Er vindt systematisch afstemmingsoverleg plaats tussen het Adviesloket Zuidoost en de inzet van expertise die plaatsvindt vanuit de beide SBO-scholen, waardoor een adequate en vlotte invulling van het advies kan plaatsvinden.
- Alle onderwijszorgvragen (ook die binnenkomen bij de vraag om expertise ondersteuning bij de SBO-scholen) worden bij het Adviesloket ingebracht en/of verzameld zodat hiervan een compleet beeld ontstaat.
- Het Adviesloket Zuidoost is geïnformeerd over leerlingen die in de Time Out Voorziening (TOV) zijn geplaatst.
- Monitor van het Adviesloket over het voorgaande jaar is gereed in het najaar van 2009.
- Evaluatie van de noodprocedure die sinds enige tijd georganiseerd wordt vanuit het Adviesloket vindt plaats voor het eind van cursusjaar 09-10.
- Er is budget gereserveerd voor onderzoek van 'gastleerlingen', waaronder ook leerlingen die nog niet op een school zijn ingeschreven omdat er vermoedens zijn van complexe problematiek. Het betreft hier veelal jonge leerlingen.

Werkwijze

- Er vindt regelmatig overleg plaats tussen medewerkers van het Adviesloket Zuidoost en de beide SBO-scholen vooral daar waar het expertise inzet betreft vanuit de SBO-scholen naar het regulier onderwijs op basis van gestelde onderwijszorgvragen.

Tijdpad

Planperiode 2009/2010.

Kosten

De personeelskosten Adviesloket Zuidoost (Orthopedagoog 12 uur per week en secretariael medewerker 24 uur per week) bedragen €47.736,-.

Voor onderzoek van 'gastleerlingen' wordt een budget gereserveerd van €10.929,-.

5.2 School maatschappelijk werk

Op dit moment is de inzet van schoolmaatschappelijk werk (SMW) gerealiseerd voor minimaal 1,5 uur per week per school. Het schoolmaatschappelijk werk in Zuidoost wordt uitgevoerd door twee aanbieders, te weten de Stichting ABC en Altra. Beide aanbieders leveren jaarlijks een jaarverslag aan. Scholen krijgen jaarlijks de mogelijkheid om een keuze te maken tussen één van beide aanbieders.

De 'Voortgangsrapportage SMW Zuidoost' geeft aan dat er intensief gebruik gemaakt wordt van de diensten van het schoolmaatschappelijk werk en dat de behoefte aan schoolmaatschappelijk werk groot is. Met name ook omdat schoolmaatschappelijk werk steeds meer wordt ingebed in de zorgstructuur van de school (o.a. via ZBO) zoals ook gewenst is. De rijksmiddelen voor SMW lopen terug en dat gegeven staat in contrast met de toenemende vraag aan schoolmaatschappelijk werk. Het streven is om de inzet SMW minimaal op het niveau van vorig jaar (08-09) te houden en liefst nog te vergroten.

Aangezien SMW steeds meer betrokken wordt bij het Zorgbreedteoverleg (ZBO) kan ervan uitgegaan worden dat er naar de toekomst toe meer nog dan nu het geval is een beroep gedaan wordt op SMW.

Beoogd resultaat

- Het voorzieningenniveau van schoolmaatschappelijk werk 2009/2010 is op het niveau van schooljaar 2008/2009 gehandhaafd.
- Jaarverslagen van aanbieders van SMW komen beschikbaar in het najaar en worden besproken in het BOOZ/WSNS.

Werkwijze

- Bij teruglopende overheidsmiddelen voor schoolmaatschappelijk werk, wordt naar aanvullende financiering gezocht, zowel binnen als buiten de begroting van het samenwerkingsverband Zuidoost.

Tijdspad

Planperiode 2009/2010.

Kosten

De bijdrage in de kosten voor schoolmaatschappelijk werk vanuit het samenwerkingsverband bedragen € 157.760,-

5.3 Steunfunctie Passend Onderwijs

Naast de onderwijsfunctie bieden de twee SBO-scholen in Zuidoost ook al geruime tijd expertise en ondersteuningsaanbod aan waarvan basisscholen gebruik kunnen maken.

Zo biedt de Van Houteschool (SBO) onder andere de volgende ondersteuning en expertise aan: sociale vaardigheidstraining, behandeling van ernstige leesproblemen, logopedie, behandeling van faalangst, opvang van Jonge Risico Kinderen en Time Out Voorziening (TOV). Voor onderzoek van de Jonge Risico Kinderen is een bedrag in de begroting gereserveerd (zie hierna).

De Dumontschool (SBO) biedt via de Dumont-clinic diagnostiek en behandeling aan van leerlingen op het gebied van dyslexie en dyscalculie. Jaarlijks levert de Dumont-clinic een monitor (jaarverslag) aan met daarin een overzicht van de verrichten werkzaamheden, met name die werkzaamheden die gericht zijn op leerlingen van buiten de Dumontschool zelf. Het afgelopen cursusjaar heeft de Dumont-clinic op projectbasis voor één jaar (2008/2009) een uitbreiding toegewezen gekregen van een tweede orthopedagoog, die gekwalificeerd is om dyslexiebehandelingen te geven. Deze aanstelling is volledig bekostigd door het samenwerkingsverband. Voor het schooljaar 2009/2010 is ongeveer de helft van dit bedrag vanuit het samenwerkingsverband toegezegd aan de Dumont-clinic.

De directeuren van beide SBO-scholen doen twee maal per jaar een 'scholenronde' waarin ze de vragen van de scholen inventariseren en het mogelijke aanbod dat zij vanuit de expertisefunctie van de SBO-scholen kunnen bieden, daarop afstemmen. Hiervan wordt een monitor of jaarverslag (per schooljaar) aangeleverd waarin aangegeven staat welke ondersteuning geboden is, bij welke scholen en met welke omvang en met welk resultaat.

De ondersteuningswerkzaamheden worden voornamelijk verricht door drie Collegiaal Consulenten (cc-ers) met een omvang van 2,4 fte. Twee van hen hebben hun dienstverband bij de Dumontschool (omvang: 1,4 fte) en één cc-er heeft haar dienstverband bij de Van Houteschool (1 fte). Van de werkzaamheden van de cc-ers wordt een monitor of jaarverslag (per schooljaar) aangeleverd waarin een duidelijk overzicht met de geleverde werkzaamheden. De cc-ers worden betaald door het samenwerkingsverband maar voeren hun werkzaamheden uit onder verantwoordelijkheid van de betreffende schooldirecteur waar ze bij in dienst zijn. De kosten voor cc staan hierna onder het kopje kosten vermeld.

In het licht van de gewenste ontwikkeling tot een Steunfunctie Passend Onderwijs Zuidoost, komen beide SBO-scholen voor wat betreft de dienstverlening van hun expertisefunctie naar het reguliere basisonderwijs tot nadere afstemming en samenwerking. Hiervoor is een bedrag opgenomen in de begroting (Onkosten SBO expertisecentrum, zie hierna). Zo komt een integraal en helder aanbod aan expertise en ondersteuning beschikbaar voor alle basisscholen van Zuidoost. Dit aanbod kan in de toekomst ingekocht worden door de basisschool. Hiervoor kan (een deel van) het Zorgontwikkelingsbudget (ZOB) ingezet worden.

Het integrale aanbod van de Steunfunctie Passend Onderwijs i.o. dient in goed overleg met de coördinator van het samenwerkingsverband en het Adviesloket Zuidoost afgestemd te worden. Basisscholen kunnen een beroep doen op het aanbod dat zowel op de individuele leerling (met specifieke onderwijsbehoeften) als op het systeem van de school gericht kan zijn.

Beoogd resultaat

- Er is een overzicht beschikbaar van expertise aanbod vanuit de expertise functie van beide SBO-scholen.
- In het najaar verschijnen er monitors (jaarverslagen) van de expertisefunctie van de scholenrondes van de SBO-directeuren, de expertisefunctie van de Van Houteschool en Dumontschool en van de werkzaamheden van de cc-ers.
- Schoolbesturen van beide SBO-scholen geven sturing aan het tot stand komen van een integraal aanbod van de expertise vanuit de twee SBO-scholen om zo te komen een helder en overzichtelijk ondersteuningsaanbod voor alle basisscholen van Zuidoost. Dit vindt plaats in overleg met de coördinator van het samenwerkingsverband.
- Het integrale aanbod (resultierend in een notitie Steunfunctie Passend Onderwijs Zuidoost) komt op korte termijn beschikbaar en wordt ter goedkeuring en vaststelling voorgelegd aan het BOOZ/WSNS.
- Eventuele investeringen die voortvloeien uit de opzet (Plan van Aanpak) voor een Steunfunctie kunnen ter goedkeuring voorgelegd worden aan het BOOZ/WSNS. Het BOOZ/WSNS kan hiervoor extra middelen uit de begroting beschikbaar stellen.

Werkwijze

- In overleg met de coördinator van het samenwerkingsverband wordt een integraal aanbod voor een Steunfunctie voor basisscholen in Zuidoost in een notitie vastgelegd en zo mogelijk op korte termijn vastgesteld.

Tijdpad

Planperiode 2009/2010.

Kosten

- In het kader van onderzoek van Jonge Risico Kinderen is een bedrag gereserveerd van € 7200,- om dit eventuele (aanvullende) onderzoek te kunnen laten uitvoeren.
- Helft van de kosten voor een 2^e orthopedagoog voor de Dumont-clinic: € 40.000,-
- Inzet van de cc-ers: € 188.000,-
- SBO expertisefunctie: € 5000,-

6. Financiële paragraaf Zorgplan Zuidoost 2009/2010

Inkomsten Samenwerkingsverband Zuidoost

De inkomsten zijn gebaseerd op het aantal leerlingen op de reguliere teldatum van 1 oktober 2008. Op dat ogenblik telde het Samenwerkingsverband Zuidoost 7068 basisschool leerlingen en werden de speciale scholen voor basisonderwijs door 183 leerlingen bezocht (totaal 7251 leerlingen). Het deelnamepercentage in het schooljaar 2008/2009 is ten opzichte van het percentage in 2007/2008 nagenoeg gelijk gebleven, en bedraagt nu 2,52 % (was vorig jaar 2,56 %).

In onderstaand overzicht wordt het aantal leerlingen op 1 oktober 2008 vergeleken met het aantal leerlingen op die teldatum in de jaren 2007, 2006 en 2005.

Op 1 oktober	2005	2006	2007	2008
Aantal leerlingen in het BAO	7581	7640	7030	7068
Aantal leerlingen op het SBO	263	207	185	183
<i>Totaal aantal leerlingen in het swv</i>	<i>7844</i>	<i>7847</i>	<i>7215</i>	<i>7251</i>
Percentage leerlingen SBO	3,35 %	2,64 %	2,56 %	2,52 %

Voortzetting van financieel beleid

Bij de opstelling van de begroting is uitgegaan van de bestuurlijk gemaakte afspraak om voorlopig de verdelingssystematiek van voorgaande jaren te handhaven.

Een nieuw allocatiemodel voor de VIA is in voorbereiding en zal in het najaar van 2009 worden afgerond. Bij de voorbereiding op het nieuwe model is vastgesteld dat het totaal van de kosten voor de VIA (stadsbreed) met € 120.000 kan worden verlaagd. Deze verrekening (naar rato) is wel al in deze begroting verwerkt

VI(A) Amsterdam

De VIA Amsterdam verricht op het ogenblik het werk dat vroeger door de toelatingscommissies van de sbo-scholen en de SO-scholen voor cluster 4 werd verricht. De vergoeding die deze scholen daarvoor ontvingen wordt nu gebruikt om de kosten van de VIA te dekken. In Zuidoost is de Adviesfunctie (A) van de VIA decentraal georganiseerd in het Adviesloket Zuidoost.

Coördinatie

De inzet van de coördinatie van het samenwerkingsverband is onderverdeeld in een stedelijk deel en een gebiedsgericht deel. In Amsterdam Zuidoost is het gebiedsgerichte deel 12 uur en het stedelijke deel 4 uur per week.

Exitscenario AB-scholen

Na het gereedkomen van de Koers PO is er stedelijk een voorstel voorbereid dat uitgaat van een gebiedsgerichte deelname van de AB-scholen aan het werk van de samenwerkingsverbanden.

Hiervoor is een zogenoemd exitscenario opgesteld (een aantal AB-scholen moet immers samenwerkingsverband Zuid gaan verlaten).

In alle samenwerkingsverbanden is men akkoord gegaan met het voorstel, dat voor de uitwerking besproken zal gaan worden met de besturen van de scholen voor AB. Naar verwachting worden deze gesprekken op korte termijn afgerond en kan een definitief voorstel in begin van het cursusjaar 2009/2010 worden besproken. Op dat ogenblik zal ook de begroting voor volgend schooljaar daarop worden aangepast.

Zorgontwikkelingsbudgetten

De zorgontwikkelingsbudgetten zijn op niveau van het schoolbestuur beschikbaar. Een overzicht daarvan treft u als bijlage bij dit zorgplan aan na de begroting in één oogopslag (hierna).

6.1 Begroting in één oogopslag

In getallen kan het volgende overzicht van inkomsten en uitgaven voor 2009/2010 worden gegeven.

Begroting SWV Zuidoost 2009/2010			
	BATEN	Baten in euro's	Lasten in Euro's
1	Zorgmiddelen Bao	€ 1.007.119,-	
2	MI Bao	€ 50.612,-	
3	Schoolmaatschappelijk Werk	€ 133.366,-	
4	Grensverkeer	€ 2.881,-	
	LASTEN		
	<i>Speciaal Basisonderwijs</i>		
5	Zorgmiddelen aan Sbo		€ 110.559,-
6	Voorziening JRK (observatievragen)		€ 48.371,-
7	Tussentijdse instroom SBO		€ 38.848,-
8	Mobiliteitscentrum SBO		pm
	<i>Basisonderwijs</i>		
9	Inzet schoolmaatschappelijk werk aan Bao		€ 157.760,-
10	Zorgontwikkelingsbudget scholen		€ 170.000,-
11	Observatiefunctie (bijdrage stedelijk onderzoek)		€ 2.022,-
	<i>Personeel/materieel</i>		
12	VI Amsterdam		€ 92.173,-
13	PCL		€ 18.887,-
14	Coördinatie en ondersteuning		€ 90.000,-
	<i>Beheer</i>		
15	Financiële dienstverlening		€ 3.747,-
16	Accountant		€ 1.750,-
17	Nieuwsbrief Zuidoost 2x per jaar		€ 2.800,-
18	Projectenbureau Zuidoost		€ 32.000,-
	<i>Beleid/projecten</i>		
19	Professionele Leer Gemeenschap (PLG) IB		€ 23.000,-
20	Adviesloket Zuidoost (decentraal georganiseerd)		€ 47.736,-
21	Onderzoeksmiddelen gastleerlingen		€ 10.929,-
24	Extra middelen onderzoek JRK		€ 7.200,-
25	Dumont-clinic (bijdrage inzet 2 ^o Orthopedagoog)		€ 40.000,-
26	Inzet cc-ers Zuidoost		€ 188.000,-
27	SBO expertisefunctie ontwikkeling		€ 5.000,-
28	Projecten duurzame ontwikkeling (OEKT!)		€ 100.000,-
29	Onvoorzien		€ 3.206,-
	Totaal	€ 1.193.978,-	€ 1.193.978,-
	Resultaat		€0,-

Bijlage 1: Zorgontwikkelingsbudgetten op niveau schoolbesturen

Overdracht besturen SWV Zuidoost

Basisonderwijs	zorgontwikkelingsbudget
St Evangelische Basisscholen	€ 6.662,42
St Hindoe Onderwijs Amsterdam	€ 6.662,42
Ver Sch der Evang Broedergem	€ 8.394,17
St islam owijs IQRA	€ 9.019,52
St OPO Sirius	€ 77.880,59
St Bijzonderwijs	€ 55.680,53
St. ASKO	€ 5.700,34
totaal	€ 170.000,00
SBO	overdrachtsverplichting
prof dr I.C.v. Houte	€ 62.622,42
prof dr J.J. Dumont	€ 47.936,12
	JRK
prof dr I.C.v. Houte	€ 48.370,61

Bijlage 2: Algemeen, stedelijk deel - Zorgplan 2009/2010

1. Inleiding

Al vanaf het begin van Weer Samen Naar School wordt zowel op landelijk als op regionaal niveau de discussie gevoerd hoe speciale leerlingenzorg het beste vorm gegeven kan worden. Oftewel: hoe je kinderen die barrières tegenkomen in hun ontwikkeling het beste kan ondersteunen. Belangrijke onderwerpen daarbij zijn: de competenties van de leerkracht, de zorgstructuur van de school, de bovenschoolse voorzieningen, het speciaal (basis-) onderwijs, het ene loket waar op alle vragen een antwoord te vinden is én de relatie met ouders.

De Amsterdamse samenwerkingsverbanden hebben vanaf hun ontstaan in het hierboven beschreven krachtenveld een aantal concrete stappen genomen. VIA Amsterdam, de minimumstandaard, de standaard voor schoolmaatschappelijk werk, zijn de meest recente voorbeelden daarvan.

De hierboven beschreven ontwikkeling is ondertussen landelijk uitgemond in de ministeriële beleidslijn richting Passend Onderwijs. Opvallend is dat veel van wat in het kader daarvan door het ministerie aan richtlijnen wordt afgegeven naadloos aansluit bij de al in Amsterdam ontwikkelde praktijk. Het Cobra-convenant dat in 2003 ondertekend werd door de samenwerkingsverbanden primair onderwijs, REC BovenAmstel en Bureau Jeugdzorg, kan gezien worden als een eerste stap richting het regionaal netwerk Passend Onderwijs avant la lettre. Wat betreft het onderwijscontinuüm, de zorgplicht en de één-loket-functie zijn de afgelopen jaren al veel ontwikkelingen in gang gezet. Een goed voorbeeld is de noodprocedure en de daarbij behorende afspraak tussen de schoolbesturen dat geen kind meer thuis mag komen te zitten. Alleen op het gebied van de betrokkenheid van ouders bij het ontwikkelen van het beleid moet nog een aantal slagen gemaakt worden. Dit staat dan ook hoog op de agenda voor de komende periode.

De verdere ontwikkeling van Passend Onderwijs zal de komende jaren zijn beslag krijgen. In juni 2008 hebben de schoolbesturen van primair onderwijs, voortgezet onderwijs en voortgezet (speciaal) onderwijs een intentieverklaring ondertekend waarbij zij de basis hebben gelegd voor een Regionaal Netwerk Passend Onderwijs voor heel Amsterdam en Diemen. Deze intentieverklaring is uitgewerkt in een Plan van Aanpak. Belangrijke onderwerpen zijn hierbij: ouders, de éénloketfunctie, onderwijszorg-arrangementen en de vormgeving van de ambulante begeleiding van de REC's.

Verder hebben de schoolbesturen van het primair onderwijs in de stedelijke Koers Passend Onderwijs de stedelijke kaders vastgelegd waarbinnen het primair onderwijs op lokaal niveau uitvoering aan Passend Onderwijs zal geven. Thema's van deze koers zijn:

- een goede kwaliteit van het onderwijs en de zorg op de basisschool;
- gebiedsgerichte, interzuilare samenwerking tussen basisscholen;
- de positie van SBO en SO én de organisatie van steunfuncties;
- de ouderbetrokkenheid.

Voor een belangrijk deel kan de koers gezien worden als een uitwerking voor het primair onderwijs van door het Regionaal Netwerk Passend Onderwijs genoemde doelstellingen.

Streven van de schoolbesturen voor primair onderwijs is dat door duidelijke stedelijke afspraken, maatwerk op lokaal niveau mogelijk blijft.

Naast de ontwikkeling richting Passend Onderwijs zijn ook andere ontwikkelingen voor het onderwijs van belang, zoals die van de Centra voor Jeugd en Gezin (in Amsterdam de Ouder- en Kindcentra (OKC) genoemd), de aanpak voor multiprobleem gezinnen, matchpoint en het beleid voor jeugd en veiligheid.

Overigens: geen van bovenstaande ontwikkelingen vraagt een wezenlijke koerswijziging voor de samenwerkingsverbanden. Wel betekenen ze een minder vrijblijvende samenwerking tussen de samenwerkingsverbanden onderling, een uitbreiding van het aantal organisaties waarmee afspraken moeten worden gemaakt, de uitdaging om creatiever om te gaan met middelen en geven ze een duidelijker focus op de resultaten die de komende jaren –gezamenlijk– behaald moeten worden.

In dit algemene, stedelijke deel van het zorgplan 2009/2010 van de Amsterdamse samenwerkingsverbanden wordt uiteengezet hoe de hierboven geschetste ontwikkelingen het komend schooljaar hun uitwerking zullen krijgen binnen het primair onderwijs op stedelijk niveau. Bij het opstellen van dit stedelijk deel is onder andere uitgegaan van de twee eerder genoemde documenten: het Plan van Aanpak van het regionaal netwerk Passend Onderwijs Amsterdam/Diemen en van de Stedelijke Koers voor Passend Onderwijs in Amsterdam.

Het stedelijke deel heeft de volgende opbouw. Gestart wordt met informatie over de context waarbinnen de samenwerkingsverbanden anno 2009 opereren. Vervolgens komen de stedelijke thema's aan de orde die op dit moment van belang zijn, te weten:

- ouderbetrokkenheid
- één loket en het Kader Integrale Indicatiestelling
- onderwijszorgarrangementen en vraaggerichte, clusterdoorbroken samenwerking met de ambulante diensten van de REC's
- aansluiting OKC en MPG

Bij elk thema wordt aangegeven hoe deze stedelijk binnen het primair onderwijs vormgegeven zullen worden.

Vervolgens komen de overige stedelijke ontwikkelingen in het primair onderwijs aan de orde. Het gaat om een reeks ontwikkelingen die al langer binnen de samenwerkingsverbanden spelen zoals de minimumstandaard, de observatiefunctie, de speciale scholen voor basisonderwijs.

Geëindigd wordt met een overzicht van de stedelijke organisatiestructuur.

De geschetste voornemens en doelstellingen van dit stedelijk deel van het zorgplan vinden grotendeels hun uitwerking in de zorgplannen van de afzonderlijke samenwerkingsverbanden. In dit stedelijk deel zijn alleen waar dit opportuun is de stedelijke acties opgenomen in aparte kaders.

2. De context

Het is al gezegd, voor de Amsterdamse samenwerkingsverband voor primair onderwijs zijn de volgende vier ontwikkelingen van belang:

1. die van Passend Onderwijs;
2. die van de Ouder- en Kindcentra;
3. die van Jeugd en Veiligheid;
4. en waar dit bij elkaar komt: aanpak multiprobleemgezinnen en Matchpoint.

Al deze thema's zijn onderwerp van gesprek binnen de stuurgroep Sluitende Aanpak Zorg, die verantwoordelijk is voor een deel van de uitvoering van het programma Jong Amsterdam. In het kader van Jong Amsterdam zijn verder per school en per stadsdeel factsheets gemaakt waarin alle voor Jong Amsterdam relevante gegevens zijn samengebracht.

Hieronder volgt een korte toelichting en stand van zaken op de vier hierboven genoemde ontwikkelingen.

2.1 Passend Onderwijs

In het kader van Passend Onderwijs hebben de schoolbesturen van primair, voortgezet en speciaal onderwijs van Amsterdam en Diemen in juni 2008 een intentieverklaring ondertekend. In deze intentieverklaring spreken zij zich uit om ten behoeve van de ontwikkeling van Passend Onderwijs in de regio samen te werken en hun krachten en expertise te bundelen. Doelstellingen van het netwerk zijn:

- de vormgeving van ouderbetrokkenheid;
- het realiseren van een onderwijscontinuüm met doorgaande leer- en zorglijnen;
- samenwerking met en tussen de ambulante diensten van de REC's die clusterdoorbroken kan worden vormgegeven;
- het ontwikkelen van onderwijszorgarrangementen;
- het inrichten van een éénloketfunctie met jeugdzorg.

Deze doelstellingen zijn uitgewerkt in een Plan van Aanpak dat moet uitmonden in het aanvragen van een veldinitiatief of experiment. Hiermee kan een fors budget gerealiseerd worden voor de verdere doorontwikkeling van Passend Onderwijs of ruimte om te experimenteren waar dit nodig is.

2.2 Centra voor Jeugd en Gezin

Voordat er landelijk afspraken werden gemaakt om overal Centra voor Jeugd en Gezin te realiseren, kende Amsterdam hier al een eigen experimentele voorloper van in de vorm van de Ouder- en Kindcentra (OKC's). Deze Ouder- en Kindcentra ontwikkelen zich in de periode tot aan 2010 –met behoud van de huidige naam OKC– tot volwaardige 'Centra voor Jeugd en Gezin' volgens het model dat minister Rouvoet hiervoor gegeven heeft. Dat betekent dat de centra in elk geval het volgende aanbod zullen leveren:

- uitvoering van het basistakenpakket jeugdgezondheidszorg;
- een aanbod op de 5 functies jeugd uit de WMO (informatie over opvoeden en opgroeien, signalering, toeleiding, licht ambulante hulp en coördinatie van zorg).

Dit in afstemming met Jeugdzorg en de Zorg- en Adviesteams (ZAT's) in het onderwijs.

In 2008 is het basispakket OKC vastgesteld. Dit pakket wordt deels al uitgevoerd in de OKC's. Dat betreft met name het aanbod voor 0- tot 4-jarigen. Een ander deel wordt in de komende periode ontwikkeld en ingevoerd.

Met name de producten voor de leeftijdsgroep 4-12 jaar (en hun ouders) worden tot aan de zomer van 2009 samen met het primair onderwijs uitgewerkt. Het projectteam OKC zoekt daarvoor de samenwerking met de samenwerkingsverbanden primair onderwijs en daarbinnen bijvoorbeeld met netwerken van intern begeleiders en het schoolmaatschappelijk werk.

Deze afstemming met het onderwijs wordt met name gezocht op de onderwerpen opvoed- en opgroeiondersteuning, signalering en coördinatie van zorg. Voor de uitvoering van het basispakket (met name de onderdelen opvoed- en opgroeiondersteuning) komen vanaf 2009 extra middelen beschikbaar.

2.3 Jeugd en Veiligheid

Het gaat hierbij om ontwikkelingen die niet gerelateerd zijn aan de primaire verantwoordelijkheid van het onderwijs, maar waar het onderwijs wel direct mee te maken heeft aangezien ook de jeugd die het hier betreft voor het overgrote deel leerplichtig is en dus een groot deel van haar tijd op school doorbrengt of hoort te brengen.

Met haar beleid 'Jeugd en Veiligheid' levert de gemeente een bijdrage aan het verhogen van de veiligheid op straat, waar deze in het gedrang komt door onacceptabel gedrag van jongeren tot en met 24 jaar. In Amsterdam wordt onderscheid gemaakt tussen de harde kern, lichtcriminele jongeren, first offenders en risicojongeren. Jongeren uit deze groepen worden op casusniveau besproken in de ketenunits jeugd en veiligheid en/of in de netwerken 12+.

Het primair onderwijs is bij bovenstaande onder andere in beeld in het kader de aanpak van multiprobleemgezinnen en Matchpoint. Daar komen de inspanningen van onderwijs, interventies in het gezin en interventies ten aanzien van jeugd samen in een plan voor het gehele gezin.

2.4 Aanpak multiprobleemgezinnen (MPG) en Matchpoint

Binnen de stadsregio Amsterdam zijn afspraken gemaakt ten aanzien van multiprobleemgezinnen die ertoe moeten leiden dat:

- multiprobleemgezinnen eerder en beter in beeld worden gebracht;
- er voor ieder multiprobleemgezin één plan van aanpak wordt gemaakt en uitgevoerd;
- kinderen zich zonder bedreiging verder kunnen ontwikkelen.

Gemeenten, stadsdelen, bureau jeugdzorg en de stadsregio hebben hiertoe in oktober 2008 een convenant opgesteld. Het spreekt vanzelf dat ook het onderwijs haar rol in deze aanpak te spelen zal hebben. Daarbij is het uitgangspunt dat het voor het onderwijs volstrekt duidelijk moet worden wie zij kunnen aanspreken in geval van signalen over zwaardere gezinsproblematiek en de realisatie van één plan voor één gezin. Hoe dit precies vorm moet krijgen, is nog niet helemaal duidelijk.

Matchpoint is een ICT-voorziening die moet voorkomen dat professionals van instellingen niet van elkaar weten dat ze met dezelfde cliënt bezig zijn. In Matchpoint kunnen hulpverleners zien bij welke instellingen een kind bekend is. En wie de contactpersonen daar zijn. Bovendien kunnen verschillende partijen, waaronder ook scholen, in Matchpoint een zorgsignaal afgeven. Daarbij is dan meteen te zien wie moet zorgen voor een snelle en gecoördineerde reactie op dat signaal. Deze Matchpoint-regisseur is zo in een vroeg stadium op de hoogte van mogelijke risico's.

3. Ouders

Bij de 1-meting van het infopunt Passend Onderwijs¹ werd duidelijk dat Amsterdam al veel voor elkaar heeft, maar dat er op één punt nog een grote slag te maken is: het betrekken van ouders bij de ontwikkelingen. Ouders staan dan ook als eerste genoemd in het Plan van Aanpak Passend Onderwijs voor het regionaal netwerk Passend Onderwijs Amsterdam/Diemen.

3.1 Ouders in het Plan van Aanpak

Alle schoolbesturen binnen het regionaal netwerk Passend Onderwijs Amsterdam/Diemen kennen hun eigen beleid en traditie ten aanzien van het al dan niet betrekken van ouders bij beleidsontwikkeling. Het ministerie heeft aangegeven dat ouders bij de verdere vormgeving van Passend Onderwijs betrokken moeten worden als pedagogische partner, zowel rond individuele kinderen als bij de algemene beleidsontwikkeling.

In het tweede kwartaal van 2009 zal een eerste oriëntatie op dit onderwerp plaatsvinden. Op grond van deze oriëntatie zal een voorstel worden gedaan voor hoe de betrokkenheid van ouders bij de ontwikkeling van Passend Onderwijs verder vormgegeven kan worden. Daarbij zal uit moeten worden gegaan van betrokkenheid op verschillende niveaus. Voor een belangrijk deel vallen deze niveaus onder de eigen verantwoordelijkheid van scholen en schoolbesturen die hier hun eigen wettelijke verplichtingen in hebben. Ook op het niveau van het netwerk zullen echter initiatieven in deze genomen moeten worden. Daarbij zal aansluiting en afstemming plaats moeten vinden met de initiatieven en ontwikkelingen die op andere niveaus binnen het onderwijsveld gaande zijn. Van belang is dat hier een gemeenschappelijke visie op ontwikkeld wordt.

3.2 Koers PO: Ouders in het primair onderwijs

In de stedelijke koers van het primair onderwijs wordt al een aantal voorstellen gedaan om de betrokkenheid van ouders te vergroten. Zo wordt ingezet op communicatie op stedelijk niveau met ouder- en belangenorganisaties en het inrichten van een platform om met ouders in gesprek te raken over hun wensen en verwachtingen ten aanzien van Passend Onderwijs.

Daarnaast zal ouderbetrokkenheid uitgewerkt worden in het zorgplan van elk samenwerkingsverband afzonderlijk. Een voorbeeld hiervan is het betrekken van ouders bij het zorgbreedteoverleg zoals in enkele samenwerkingsverbanden in de planning is.

Acties op stedelijk niveau in schooljaar 2009/2010
Uitvoering stedelijk activiteitenplan "Het betrekken van ouders bij de ontwikkeling van Passend Onderwijs".

¹ Het infopunt Passend Onderwijs is aanspreekpunt voor alle informatie en vragen rond dit thema. In opdracht van het ministerie volgt zij de landelijke ontwikkelingen rond Passend onderwijs. Onderdeel daarvan zijn periodieke metingen.

4. Eén loket

“In het kader van Passend Onderwijs moeten de regionale netwerken één loket voor indicatie en hulpverlening opzetten. Doel daarvan is de indicatiestelling en toegang tot onderwijszorg te vereenvoudigen en te versnellen.” (Uit “Passend onderwijs, Kansen in beeld” van Sardes, september 2008). De wens om te komen tot één loket was al lang voor de introductie van Passend Onderwijs te horen. Ze is een direct gevolg van de steeds ingewikkelder wordende verwijzings- en indicatietrajecten in het onderwijs. Hierbij horen ook de wensen om te komen tot een stroomlijning van de zogenaamde “papierstraat” en tot een geïntegreerde voorbereiding van gecombineerde indicatiestellingen.

4.1 Eén loket in het Plan van Aanpak

In het Plan van Aanpak wordt gesteld dat toegewerkt moet worden naar een éénloket functie waarbij uitgegaan moet worden van de VIA Amsterdam als loket van het PO en het OSL als loket van het VO. Door een goede afstemming en aansluiting tussen beide loketten zal de basis voor een éénloketfunctie in de regio worden gelegd.

Als onderdeel van de loketontwikkeling zal ook uitwerking worden gegeven aan het landelijk kader integraal indiceren. Dit betekent dat speciaal onderwijs, jeugdzorg- en AWBZ-indicaties binnen de loketten worden voorbereid vanuit de gedachte “één kind één plan”. Werkprocessen, procedures, het verzamelen van gegevens en kwaliteitscriteria voor diagnostiek zullen daartoe voor verschillende indicatietrajecten op elkaar worden afgestemd. Deze ontwikkeling loopt parallel met het traject voor de vorming van een éénloketfunctie voor alle onderwijsindicaties.

Aandachtspunt in het Plan van Aanpak zijn verder de doorgaande lijnen voorschoolse periode-primair onderwijs, primair onderwijs-voortgezet onderwijs en voortgezet onderwijs-middelbaar beroepsonderwijs. Al deze aspecten vragen specifieke aandacht.

4.2 Koers PO: De VIA-Amsterdam en zorgbreedteoverleggen in het primair onderwijs

VIA-Amsterdam en zorgbreedteoverleggen dekken gezamenlijk de ZAT-functies voor het primair onderwijs. Het gaat om de functies:

- Preventie en vroegsignalering
- Advies en consultatie
- Screening en vraagverheldering
- Aanvullend onderzoek of diagnostiek
- Licht ambulante hulp aan ouders en kinderen/jongeren
- Voorbereiding indicatiestellingen en afstemming indicatiestellingen voor onderwijs en jeugdzorg
- Toeleiding naar lokale voorzieningen
- Afstemming/coördinatie van zorg

4.2.1 VIA Amsterdam

De VIA Amsterdam zal worden doorontwikkeld. Het gaat dan om de vraag naar meer handelingsgerichte advisering, de voorbereiding voor gecombineerde, liefst geïntegreerde toeleiding tot indicaties voor zowel onderwijs als zorg en de vertaling daarvan in onderwijszorgarrangementen.

Daarnaast is het voorstel gedaan om binnen de één loketfunctie de adviesfunctie van VIA decentraal te gaan uitvoeren. In het samenwerkingsverband Zuidoost is hier al een initiatief toe genomen.

De schoolbesturen van het primair onderwijs zullen ter realisatie van bovenstaande met steeds meer partijen afspraken gaan maken, te beginnen met het speciaal onderwijs.

Deze worden vastgelegd in overeenkomsten die:

- de samenwerking beschrijven bij gecombineerde toeleiding tot verschillende indicaties²;
- de verhouding tot de formele indicatieorganen uit de verschillende sectoren, regelen;
- duidelijkheid geven over het gebruik en inzet van (gezamenlijke) expertise die handelingsgericht moet kunnen adviseren;
- de financiële bijdrage aan het loket regelen en
- de voorwaarden stellen voor een goede monitoring van de vraag.

Met de regionale expertisecentra voor cluster 2 en 3 zullen hier afspraken over gemaakt worden. Bureau Jeugdzorg Agglomerat Amsterdam zal niet alleen voor het voorbereiden van combinaties van indicaties maar ook voor casuïstiek overleg moeten gaan deelnemen aan de VIA. De implementatie van het Kader integraal indiceren zal binnen de VIA gerealiseerd moeten worden. Van belang is hierbij dat het loket eigendom is van de schoolbesturen en onafhankelijk opereert.

Acties op stedelijk niveau in schooljaar 2009/2010

Opstellen en uitvoeren van afspraken met REC cluster 2 en 3 over de toeleiding tot indicatiestelling bij de VIA. Een tijdelijke 'VIA-SO', als onderdeel van het loket, moet de werkwijze hiervoor gaan ontwikkelen.

Deelname van BJAA aan het multidisciplinair casuïstiek overleg van de VIA.

Implementatie van het Kader Integraal Indiceren in de VIA.

4.2.2. Zorgbreedteoverleg en Learning by Doing

Uit de nulmeting die in het najaar van 2008 door de samenwerkingsverbanden is gehouden blijkt dat 75% van de basisscholen van Amsterdam beschikt over een zorgbreedteoverleg. Daarbij beschikken alle scholen van Amsterdam minimaal over 1,5 uur per week schoolmaatschappelijk werk.

In de zorgbreedteoverleggen moet ook de afstemming met het aanbod van het OKC plaatsvinden en moet het aanbod van het OKC voor kinderen en ouders worden ontsloten.

Ten behoeve van de samenwerking en afstemming tussen zorgbreedteoverleg en OKC is het project Learning by Doing opgezet. Dit project genereert kennis en ervaring over de sterke en zwakke punten van deze samenwerking in de huidige praktijk. Op basis daarvan worden voorstellen gedaan voor uitwerking van de werkprocessen en de coördinatie van de zorg tussen OKC en zorgbreedteoverleg en (wanneer een aanpak voor het kind alleen niet meer voldoet) de MPG aanpak.

De opbrengsten uit de diverse projecten zijn overdraagbaar en geven het antwoord op de vraag hoe OKC, MPG-aanpak en ZBO efficiënt op elkaar aansluiten.

Het project Learning by Doing komt in zijn concrete uitwerking per gebied terug in de gebiedsgerichte zorgplannen.

Acties op stedelijk niveau in schooljaar 2009/2010

Verder uitvoering en afronding project Learning by Doing.

4.2.3 Doorgaande lijnen

Voor het primair onderwijs zijn vooral de doorgaande lijnen in de overgangen van voorschoolse periode naar basisonderwijs en van basisonderwijs naar voortgezet onderwijs van belang. Op beide punten zal de komende periode nog veel ontwikkeld moeten worden. Met name bij de eerste overgang –die van voorschoolse periode naar basisonderwijs– staat de overdracht en doorgaande (zorg-)lijn nog in de kinderschoenen. Wel is er een begin gemaakt met de samenwerking tussen het team VTO en VIA. Ook worden voorstellen gedaan voor de overdracht van jeugdgezondheidszorg naar het primair onderwijs, meteen bij de start van een leerling op de basisschool.

² Het gaat hier om de implementatie van het Kader Integraal Indiceren. Dit moet ervoor zorgen dat wanneer er sprake is van gecombineerde indicatieaanvragen voor speciaal (basis)onderwijs en jeugdzorg/AWBZ-zorg deze geïntegreerd kunnen worden voorbereid. Zaken die hierbij geregeld moeten zijn, zijn die van de signalering van gecombineerde indicatieaanvragen, de uitwisseling van gegevens en het realiseren van één contactpersoon voor ouders.

Ten aanzien van de overgang van primair onderwijs naar voortgezet onderwijs zullen de stedelijke afspraken moeten worden uitgebouwd. Het gaat dan met name om het tijdig signaleren van leerlingen die een risico lopen dat zij het voortgezet onderwijs niet succesvol zullen doorlopen.

Acties op stedelijk niveau in schooljaar 2009/2010

Uitbouwen afspraken tussen jeugdgezondheidszorg en primair onderwijs over overdracht.

Verbetering overdracht (potentiële) zorgleerlingen in de overgang van primair onderwijs naar voortgezet onderwijs.

5. Onderwijszorgarrangementen en ambulante begeleiding

Bij Passend Onderwijs staan de onderwijsbehoeften van kind centraal. Dat betekent dat gekeken wordt naar wat dit kind op dit moment nodig heeft voor zijn of haar ontwikkeling. Uitgangspunten zijn dat de benodigde onderwijszorg waar mogelijk gebiedsgericht wordt vormgegeven en dat combinaties van speciaal onderwijs én speciale zorg kunnen worden aangeboden.

5.1 In het Plan van Aanpak

In het Plan van Aanpak van het regionaal netwerk wordt gesteld dat in het verlengde van de afstemming van en samenwerking tussen verschillende loketten en de geïntegreerde indicatiestelling ook gerichte aandacht nodig is voor:

- de ontwikkeling van onderwijszorgarrangementen samen met jeugdzorgpartners
- en de vraaggerichte, clusterdoorbroken samenwerking van diensten ambulante begeleiding van de REC's.

Wat betreft de onderwijszorgarrangementen kan hierbij gedacht worden aan enerzijds combinaties van REC cluster 3 & AWBZ en REC cluster 4 & jeugdzorg, en anderzijds ook aan onderwijszorgarrangementen met een meer preventief karakter, dan wel meer gericht op observatie en diagnostiek, die van belang zijn voor leerlingen op het SBO, PrO en LWOO. Zeker in het voortgezet onderwijs zijn al de nodige arrangementen ontwikkeld. In het primair onderwijs is dit nog een redelijk onontgonnen terrein.

De verdere ontwikkeling zal vanuit de gesignaleerde vraag binnen de sectoren primair en voortgezet onderwijs zelf gestalte krijgen. Samenwerking is hierbij noodzakelijk met REC's en ketenpartners, waaronder jeugdzorg.

5.2 Koers PO: Gebiedsgerichte samenwerking en het inrichten van steunfuncties

In de stedelijke koers Passend Onderwijs wordt gesteld dat scholen in een wijk een gebiedsgerichte, interzulaire, samenwerking aangaan, gericht op de organisatie van passend onderwijs voor alle kinderen in dat gebied. De beschikbaarheid van fysieke voorzieningen (bijvoorbeeld aanwezigheid van lift of ringleiding) kunnen ertoe leiden dat ook scholen buiten de wijk bezocht gaan worden.

Het uitgangspunt voor de samenwerkende scholen binnen een wijk is dat een kind op de eigen school blijft. Noodzakelijke voorzieningen voor het realiseren van Passend Onderwijs worden naar de school toe georganiseerd. Dit zal niet direct lukken voor alle kinderen. Een kleine groep kinderen zal afhankelijk blijven van een andere school in of buiten de wijk. In uitzonderlijke situaties zal er gekozen worden voor een speciale (tijdelijke) voorziening. Bij het maken van keuzes staat het belang van het kind altijd voorop. Om dit te bereiken moet een wijk samenwerken met andere wijken. Waar de ene wijk handelingsverlegen is, kan een andere wijk een oplossing voorhanden hebben

Scholen zullen naast vormen van speciaal onderwijs een beroep moeten kunnen doen op andere vormen van begeleiding en steun. Deze steun wordt gebundeld en zoveel mogelijk naar de school toe georganiseerd binnen steunfuncties. De besturen van het samenwerkingsverband willen de aansturing van deze gebundelde steun mede vormgeven. Verdere uitwerking hiervan is terug te vinden in de zorgplannen per samenwerkingsverband.

Acties op stedelijk niveau in schooljaar 2009/2010

Het maken en uitvoeren van afspraken met het speciaal onderwijs die een gebiedsgerichte inzet van de ambulante begeleiding mogelijk maakt.

6. Andere doelstellingen binnen de Koers PO

Naast het bovenstaande zijn in de Koers Passend Onderwijs PO de volgende onderwerpen van belang:

- minimumstandaard;
- speciaal basisonderwijs;
- observatievoorziening.

Hieronder worden zij elk toegelicht.

6.1 Minimumstandaard

Passend Onderwijs betekent voor de schoolbesturen van primair onderwijs van Amsterdam dat zij met elkaar willen werken aan de kwaliteit van het onderwijs en stap voor stap het zorgvermogen van de basisscholen willen vergroten. De meest wezenlijke vraag die de schoolbesturen zich daarbij hebben gesteld is: 'Wat mag je nu, maar ook in de toekomst, reëel van een groep scholen verwachten?'. Op dit moment is deze verwachting vastgelegd in de minimumstandaard.

De huidige minimumstandaard zal in de toekomst worden omgevormd naar de standaard voor het primair onderwijs. Daartoe zullen aan de huidige standaard de volgende onderdelen worden toegevoegd: de regeling zorgbreedteoverleg–VIA Amsterdam en de standaard schoolmaatschappelijk werk. Daarnaast zal de standaard een aantal aspecten van kwaliteit gaan beschrijven en randvoorwaarden benoemen voor doorgaande lijnen met de voorschool en het voortgezet onderwijs. Ook het pedagogisch klimaat en communicatie met ouders zullen in de standaard aan de orde komen. De standaard zal gaan gelden voor de hele stad. Deze nieuwe standaard zal ontwikkeld worden in samenwerking met schooldirecteuren en intern begeleiders. Dat betekent dat de doorontwikkeling van de standaard in eerste instantie plaats vindt op het niveau van de afzonderlijke samenwerkingsverbanden. Op stedelijk niveau gaat het op dit moment uitsluitend om het opnemen van de zorgbreedteoverleggen en de standaard voor schoolmaatschappelijk werk in de minimumstandaard. De opbrengst van de evaluatie in de verschillende DLO's zal daarbij worden betrokken.

Acties op stedelijk niveau in schooljaar 2009/2010

Opnemen van de zorgbreedteoverleggen en de standaard voor schoolmaatschappelijk werk aan de minimumstandaard.

6.2 Speciale scholen voor basisonderwijs en speciaal onderwijs

De keuze om in te zetten op ondersteunende expertise zo dicht mogelijk in en om een (netwerk) van scholen in een wijk heeft gevolgen voor de speciale scholen voor basisonderwijs. Wat deze gevolgen zijn, is afhankelijk van de keuze van het betreffende samenwerkingsverband. Gestart moet worden met het formuleren van de verwachtingen en behoeften van het primair onderwijs ten aanzien van de speciale scholen voor basisonderwijs en het speciaal onderwijs. Hierin kan een onderscheid worden gemaakt tussen de onderwijsfunctie enerzijds en de opvang en begeleiding van kinderen anderzijds. Ook hier komt de ambulante begeleiding van de REC's in het regulier onderwijs aan de orde.

Om deze verwachting goed te kunnen formuleren zullen de schoolbesturen hun eigen basisscholen op dit punt gaan bevragen. Het resultaat hiervan moet eerst duidelijk zijn vóór hierover gezamenlijk binnen het samenwerkingsverband en op stedelijk niveau afspraken te maken zijn.

Als gevolg van de keuze voor deze aanpak 'van onderop' laat een nieuw scherp perspectief voor de speciale scholen voor basisonderwijs nog een paar (uiterlijk twee) jaar op zich wachten.

Schoolbesturen realiseren zich dit en aanvaarden de risico's. Zij zullen er alles aan doen om het proces met (boven-)bestuurlijke brainstormsessies te versnellen.

In West heeft een dergelijke brainstormsessie inmiddels plaatsgevonden. De opbrengst zal nog in het voorjaar van 2009 in een notitie worden beschreven die ook stedelijk wordt besproken. In het belang van het beperken van de risico's voor het sbo en behoud van de expertise voor het samenwerkingsverband, zijn er al in het schooljaar 2007/2008 stedelijke afspraken gemaakt over de mobiliteitsfunctie van het samenwerkingsverband.

Met betrekking tot het speciaal onderwijs hebben de schoolbesturen gesteld dat een stedelijk georganiseerde kern van scholen voor speciaal onderwijs noodzakelijk blijft.

Acties op stedelijk niveau in schooljaar 2009/2010
Met gebruik van de eerste verkenning voor samenwerkingsverband West komen tot gezamenlijke afspraken ten aanzien van de speciale scholen voor basisonderwijs.

6.3 Observatiefunctie

De observatiefunctie in Amsterdam kent drie niveaus:

- de observatiefunctie binnen het speciaal onderwijs (bij de Mr. G.T.J. de Jonghschool en de van E.J. van Detschool);
- de voorziening voor jonge risicokinderen bij de speciale scholen voor basisonderwijs;
- de observatiefunctie op het reguliere basisonderwijs.

De voorziening voor jonge risicokinderen wordt op dit moment herijkt.

De besturen van samenwerkingsverbanden zullen stoppen met de structurele bekostiging van deze voorzieningen en in plaats daarvan leerlingen en hun scholen faciliteren bij het beantwoorden van hun observatievragen. Vooralnog alleen voor jonge kinderen, maar later wanneer het onderzoek naar de observatiefunctie is afgerond en de aanbevelingen in het PO kunnen worden geïmplementeerd, voor alle kinderen met observatievragen.

Voor sbo- scholen met een jrk voorziening met specifieke expertise voor kinderen met gedragsproblemen, waardoor het verblijf daar minimaal een schooljaar zal duren, zullen aparte afspraken worden gemaakt.

Ten aanzien van de observatiefunctie op de reguliere basisscholen is op dit moment op een drietal basisscholen onderzoek gaande in samenwerking met De Bascule naar de wijze waarop deze het beste vorm kan krijgen. Doelstelling is het verder ontwikkelen van de observatiefunctie van de betreffende school, zodat deze in staat is vroegtijdig te signaleren, gericht te observeren en interventies te plegen om stagnaties in de ontwikkeling van kinderen op te heffen. Hierdoor worden jonge kinderen met speciale onderwijsbehoeften zo vroeg mogelijk op de voor hen meest geschikte manier ondersteund in hun ontwikkeling. De verwachting is dat dit op termijn leidt tot minder verwijzingen naar speciale scholen (voor basisonderwijs), hetgeen in het kader van de ontwikkeling naar Passend Onderwijs ook de bedoeling is. De school onderscheidt voor het bieden van hulp bij de ontwikkeling van de observatiefunctie drie niveaus:

- de pedagogische en didactische aanpak in de klas;
- hulp binnen de school die door anderen wordt gegeven dan de groepsleerkracht;
- hulp door externe instellingen.

Eind 2009 worden de eerste resultaten van het onderzoek verwacht.

De resultaten zijn overdraagbaar aan andere scholen. Scholen krijgen hiermee duidelijk aan welke voorwaarden zij moeten voldoen, willen zij zelf een goede observatiefunctie kunnen realiseren.

Acties op stedelijk niveau in schooljaar 2009/2010
Uitvoeren van de nieuwe afspraken voor kinderen met observatievragen, zoals
. het formuleren van observatievragen door VIA
. het op basis van deze vragen, kunnen toekennen van een 'observatiebudget' voor een school.

7. Organisatie en communicatie

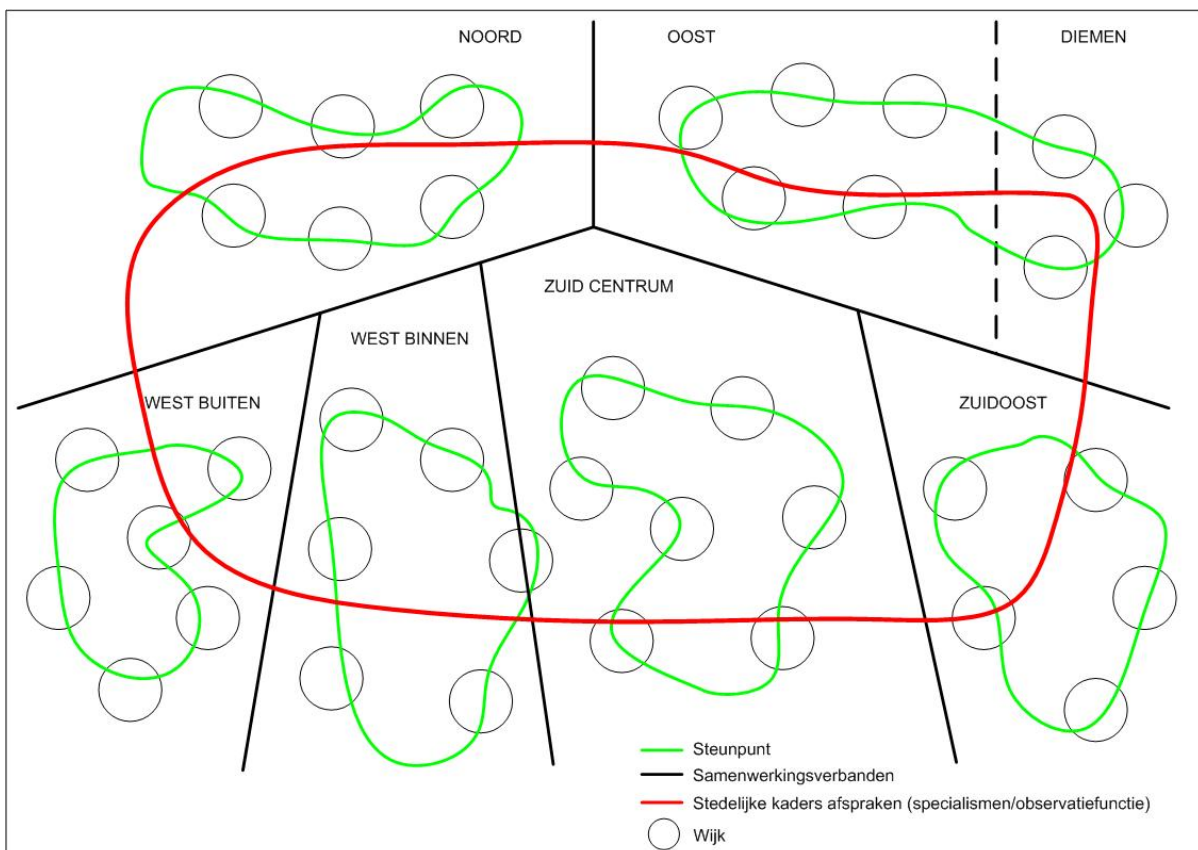
Op het gebied van organisatie is een onderscheid te maken tussen de stedelijke organisatiestructuur van het regionaal netwerk en de eigen organisatiestructuur van het primair onderwijs. Beide komen hieronder aan de orde. Tot slot wordt een paragraaf besteed aan communicatie.

7.1 Organisatiestructuur Regionaal Netwerk Passend Onderwijs Amsterdam/Diemen

De organisatie van het Regionaal Netwerk is opgebouwd vanuit de bestaande overlegstructuren binnen het Amsterdamse onderwijs. Voor het primair onderwijs betekent dit dat initiële dan wel finale besluitvorming steeds op het niveau van het besturenoverleg van elk afzonderlijk samenwerkingsverband plaats vindt. Binnen het Breed Bestuurlijk Overleg vindt afstemming en besluitvorming plaats voor alle op stedelijk niveau voor het primair onderwijs relevante thema's. Het voorzittersoverleg van de samenwerkingsverbanden, zal deze onderwerpen als werkgroep van het BBO voorbereiden. Tevens zal er vanuit deze werkgroep een vertegenwoordiger naar het navigatieteam van het Regionaal Netwerk Passend Onderwijs Amsterdam/Diemen worden afgevaardigd. In het navigatieteam hebben tevens vertegenwoordigers van het VO en het (V)SO zitting. Binnen het navigatieteam vindt informatie-uitwisseling en afstemming plaats over alle voor Passend Onderwijs relevante thema's.

7.2 De organisatiestructuur van de Amsterdamse samenwerkingsverbanden voor primair onderwijs

Bij de organisatiestructuur van de Amsterdamse samenwerkingsverbanden voor primair onderwijs wordt recht gedaan aan de gebiedsgerichte aanpak. Hieronder is aangegeven hoe deze organisatiestructuur er globaal uitziet.

De gebiedsgerichte uitvoeringsregie wordt gevoerd door een bestuur van een samenwerkingsverband. De besturen van het speciaal onderwijs sluiten zich hierbij aan. Afstemming en samenwerking is hier noodzakelijk met de zorgstructuur van de wijk, waar het OKC deel van uit maakt. Het is belangrijk dat alle mogelijke voorzieningen die Amsterdam rijk is, ontsloten en op maat beschikbaar komen op het niveau van de wijk.

7.3 Communicatie

Bij alle ontwikkelingen is een goede communicatie van belang. Zo is het voor de leerkracht essentieel dat hij zich een beeld kan vormen van de betekenis van een gebiedsgerichte aanpak van Passend Onderwijs en van de rol van de eigen school en het schoolteam daarin. De samenwerkingsverbanden en schoolbesturen zullen daarom veel aandacht besteden aan een voortdurende communicatie met het veld. Voor de communicatie gebruiken de besturen vooral de eigen kanalen. Op het niveau van het samenwerkingsverbanden worden nieuwsbrieven uitgegeven en wordt gebruik gemaakt van een website. Hierin wordt onder andere teruggekoppeld over de verschillende projecten en projectgroepen.

Acties op stedelijk niveau in schooljaar 2009/2010 Uitgeven van twee nieuwsbrieven. Uitgeven van een digitale nieuwsbrief (6 keer per jaar). Zorgdragen voor een actuele website per samenwerkingsverband.

De besturen hebben afgesproken gericht aandacht te besteden aan het afleggen van verantwoording aan elkaar. De afspraken om op wijkniveau samen te werken versterken de noodzaak en de wil hiertoe, niet alleen tussen scholen die samenwerken binnen een wijk, maar ook tussen schoolbesturen binnen een samenwerkingsverband.

Amsterdam, 15 juni 2009